

Pensioenregeling van
Stichting Pensioenfonds van
De Nederlandsche Bank NV
(PENSIOENREGLEMENT 2015)

(Uitgave 2018)

Dit document bevat de tekst met de bijlagen I t/m XI van het Pensioenreglement van de Stichting Pensioenfonds van De Nederlandsche Bank NV.
Dit reglement treedt met ingang van 1 januari 2018 in werking.
Het bestuur heeft dit reglement vastgesteld op 24 januari 2018.

Inhoudsopgave

Artikel 1	Definities	4
Artikel 2	Deelnemerschap	5
Artikel 3	Pensioenaanspraken	6
Artikel 4	Diensttijdgegevens	7
Artikel 5	Pensioengevend inkomen en franchise	8
Artikel 6	Ouderdomspensioen	10
Artikel 7	Pensioenopbouw bij arbeidsongeschiktheid	11
Artikel 8	Arbeidsongeschiktheidspensioenen	14
Artikel 9	Partnerpensioen	16
Artikel 10	Tijdelijk partnerpensioen	19
Artikel 11	Wezenpensioen	19
Artikel 12	Gevolgen beëindiging van een huwelijk, geregistreerd partnerschap of gemeenschappelijke huishouding	20
Artikel 13	Overdracht pensioenaanspraak	22
Artikel 14	Voorwaardelijke toeslagen op pensioenen	23
Artikel 15	Geheel of gedeeltelijk vervroegen of uitstellen van het ouderdomspensioen	24
Artikel 16	Uitruil van partner- en ouderdomspensioen	25
Artikel 17	Variabel ouderdoms- en partnerpensioen	26
Artikel 18	Keuzerecht partner- en wezenpensioen	26
Artikel 19	Financiering en deelnemersbijdrage	27
Artikel 20	Voorbehoud werkgever	30
Artikel 21	Verminderen van aanspraken	31
Artikel 22	Betaling van pensioen	32
Artikel 23	Verplichtingen van de (gewezen) deelnemers en gepensioneerden	32
Artikel 24	Verstrekken van informatie aan en door het Fonds	33
Artikel 25	Beslag, overdracht, inpandgeving en afkoop	33
Artikel 26	Overgangsregeling pensioenen	34
Artikel 27	Klachten- en geschillenregeling	35
Artikel 28	Inwerkingtreding en benaming	36
Bijlage I	Vervroegen of uitstellen van het ouderdomspensioen	37
Bijlage II	Uitruil van partnerpensioen en ouderdomspensioen (pensioenleeftijd 65)	39
Bijlage III	Variabel ouderdomspensioen en partnerpensioen (pensioenleeftijd 65)	40
Bijlage IV	Keuzerecht partnerpensioen en wezenpensioen	43
Bijlage V	Afkoopfactoren voor een klein pensioen (Pensioenleeftijd 65)	46
Bijlage VI	Omzetting ouderdomspensioen in AOW-compensatie	48
Bijlage VII	Vervroegen of uitstellen van het ouderdomspensioen (Pensioenleeftijd 68)	49
Bijlage VIII	Uitruil van partnerpensioen en ouderdomspensioen (Pensioenleeftijd 68)	51
Bijlage IX	Variabel ouderdomspensioen en partnerpensioen (Pensioenleeftijd 68)	52
Bijlage X	Keuzerecht partnerpensioen en wezenpensioen (Pensioenleeftijd 68)	55
Bijlage XI	Afkoopfactoren voor een klein pensioen (Pensioenleeftijd 68)	58
Bijlage XII	Omzetting ouderdomspensioen in AOW-compensatie	60

PENSIOENREGLEMENT VAN DE STICHTING PENSIOENFONDS VAN

De Nederlandsche Bank NV, uitgave 2018

Artikel 1 Definities

In dit reglement wordt verstaan onder:

- a) het Fonds: Stichting Pensioenfonds van De Nederlandsche Bank NV;
- b) de statuten: de statuten van het Fonds;
- c) het bestuur: het bestuur van het Fonds;
- d) de werkgever: De Nederlandsche Bank NV te Amsterdam;
- e) raad van toezicht: de raad van toezicht van het Fonds;
- f) de actuaris: een verzekeringswiskundige die het bestuur adviseert, aan te wijzen door het bestuur;
- g) pensioenovereenkomst: de overeenkomsten op het gebied van pensioen die de werkgever met haar werknemers is aangegaan, die ondergebracht is bij het Fonds en ter uitvoering waarvan dit reglement is opgesteld;
- h) CAO: de bij de werkgever geldende collectieve arbeidsovereenkomst;
- i) Werknemer: hij die in dienst van de werkgever is aangesteld;
- j) Deelnemer: de werknemer die deelnemer is in de zin van artikel 2;
- k) Gepensioneerde: de deelnemer of de gewezen deelnemer, van wie het pensioen is ingegaan;
- l) Gewezen deelnemer: de deelnemer met aanspraak op pensioen wiens deelnemerschap is beëindigd anders dan door het ingaan van ouderdomspensioen of door overlijden;
- m) Partner:
  - 1. de persoon met wie de deelnemer, gewezen deelnemer of gepensioneerde is gehuwd of een geregistreerd partnerschap is aangegaan;
  - 2. de man of vrouw waarmee de ongehuwde (gewezen) deelnemer of gepensioneerde blijkens inschrijving in de Basisregistratie personen van de overheid op hetzelfde adres samenleeft en blijkens een notariële, authentieke, akte houdende een samenlevingsovereenkomst een gemeenschappelijk huishouden voert; mits tussen hen géén bloed- of aanverwantschap in de rechte lijn bestaat;
- n) gewezen partner is de partner als bedoeld in sub m) van dit artikel, waarmee het huwelijk, het geregistreerde partnerschap of de samenleving is geëindigd;
- o) wezen:
  - 1. de kinderen, die tot de overleden (gewezen) deelnemer of gepensioneerde in familierechtelijke betrekking stonden in de zin van het Burgerlijk Wetboek;
  - 2. de kinderen, voor wie de overleden (gewezen) deelnemer of gepensioneerde ten tijde van het overlijden een onderhoudsplicht had, dan wel de zorg voor onderhoud en opvoeding droeg, als was het een eigen kind;

- p) nabestaanden: de partner, de gewezen partner en de kinderen, die recht hebben op pensioen dan wel recht op pensioen verkrijgen wegens het overlijden van de deelnemer, gewezen deelnemer of gepensioneerde;
- q) pensioenaanspraak: het recht op een nog niet ingegaan pensioen
- r) pensioenrichtdatum: de eerste dag van de maand volgend op de maand waarin de (gewezen) deelnemer de leeftijd van 68 jaar bereikt, met inachtneming van het bepaalde in artikel 26;
- s) pensioeningangsdatum: de dag waarop het ouderdomspensioen, met gebruikmaking van het recht op vervroeging of uitstel van pensioeningang, daadwerkelijk ingaat, met inachtneming van het bepaalde in artikel 26;
- t) pensioenrecht: het recht op een ingegaan pensioen
- u) TBI-grens: de beleidsdekkingsgraad die gelijk is aan de beleidsdekkingsgraad waarbij het Fonds conform de toekomstbestendige indexatieregeling volgens de Pensioenwet, zoals deze nader is uitgewerkt in artikel 15 van het Besluit financieel toetsingskader pensioenfondsen, een volledige prijsindexatie mag toekennen;
- v) AOW: Algemene Ouderdomswet;
- w) WAO: Wet op de arbeidsongeschiktheidsverzekering;
- x) WIA: Wet werk en inkomen naar arbeidsvermogen;
- y) IVA: Inkomensvoorziening volledig arbeidsongeschikten is een regeling binnen de WIA.

Artikel 2 Deelnemerschap

- 1) deelnemer aan de in dit reglement opgenomen pensioenregeling is de werknemer waarvoor in de CAO opgenomen pensioenovereenkomst van toepassing is en:
  - a) op 1 januari 2018 in dienst is van de werkgever of na 1 januari 2018 in dienst treedt; en
  - b) niet valt onder de definitie van deelnemer zoals omschreven in de standaard pensioenovereenkomst directieleden DNB.
- 2) het deelnemerschap vangt aan op 1 januari 2018 of op de latere datum van indiensttreding.
- 3) het deelnemerschap eindigt:
  - a) op de overlijdensdatum van de deelnemer;
  - b) op de dag waarop het dienstverband eindigt ten gevolge van pensionering;
  - c) op de dag waarop het dienstverband anders dan ten gevolge van overlijden of pensionering eindigt;
  - d) op de dag waarop de definitie van deelnemer zoals omschreven in de standaard pensioenovereenkomst directieleden DNB van toepassing is.
- 4) in afwijking van het bepaalde in lid 3, sub c) van dit artikel eindigt het deelnemerschap niet:
  - a) indien de deelnemer tijdens het deelnemerschap arbeidsongeschikt wordt, voor zolang de pensioenopbouw op grond van het bepaalde in artikel 7 wordt voortgezet;
  - b) indien en voor zolang de deelnemer na beëindiging van het dienstverband een uitkering geniet op grond van een sociaal plan;

- c) indien en voor zolang de werkgever schriftelijk overeenkomt met de deelnemer dat het deelnemerschap wordt voortgezet na beëindiging van het dienstverband anders dan door overlijden of pensionering, gedurende de overeengekomen termijn, voor zover deze termijn voldoet aan de voorwaarden van artikel 10a lid 1 sub c van het Uitvoeringsbesluit Loonbelasting 1965. Eén en ander volgens opgave van de werkgever.

Artikel 3 Pensioenaanspraken

- 1) de pensioenovereenkomst ter uitvoering waarvan dit reglement is opgesteld heeft het karakter van een uitkeringsovereenkomst.
- 2) het deelnemerschap geeft aanspraak op:
  - a) ouderdomspensioen voor de (gewezen) deelnemer;
  - b) arbeidsongeschiktheidspensioen voor de deelnemer;
  - c) partnerpensioen ten behoeve van de (gewezen)-partners van de deelnemer en de gepensioneerde;
  - d) tijdelijk partnerpensioen ten behoeve van de partners van de deelnemer en de gepensioneerde;
  - e) wezenpensioen ten behoeve van de wezen van de deelnemer en de gepensioneerde.
- 3) het is mogelijk met inachtneming van de wettelijke bepalingen ter zake (een deel van):
  - a) het partnerpensioen dat van toepassing is vanaf de pensioeningangsdatum, op de pensioeningangsdatum om te zetten in ouderdomspensioen;
  - b) het ouderdomspensioen dat van toepassing is vanaf de pensioeningangsdatum, op de pensioeningangsdatum of bij eerdere uitdiensttreding om te zetten in partnerpensioen;
  - c) de uitkering van ouderdoms- en partnerpensioen vanaf de pensioeningangsdatum in hoogte te laten variëren;
  - d) het partner- en wezenpensioen van een gewezen deelnemer dat ingaat bij zijn overlijden als gepensioneerde, om te zetten in partner- en wezenpensioen die zowel ingaan na zijn overlijden als gewezen deelnemer als na zijn overlijden als gepensioneerde;
  - e) het vervroegen en uitstellen van (een deel van) het ouderdomspensioen.

De betreffende pensioenen worden dan altijd herrekend op grond van actuariële grondslagen, zoals door het bestuur, de actuaris gehoord, vastgesteld. Daarbij waarborgt het bestuur dat geen onderscheid wordt gemaakt tussen mannen en vrouwen en dat de herrekening voldoet aan de vereiste van collectieve actuariële gelijkwaardigheid. De te hanteren factoren zijn vastgelegd in de bijlagen I tot en met XI bij dit reglement.
- 4) de opbouw en de financiering van de pensioenaanspraken vinden gedurende het deelnemerschap tenminste evenredig in de tijd plaats. De afspraken over de financiering tussen het Fonds en de werkgever zijn vastgelegd in de uitvoeringsovereenkomst tussen Fonds en werkgever.

Artikel 4 Diensttijdgegevens

- 1) Deeltijdpercentage
  - a) een op enig tijdstip geldend deeltijdpercentage is de individueel overeengekomen arbeidsduur per week op dat tijdstip, gedeeld door de basis arbeidsduur per week van 36 uur.
  - b) Het deeltijdpercentage gedurende periodes van het dienstverband waarin geen arbeid wordt verricht en geen inkomen worden genoten is 0.
  - c) In afwijking van het bepaalde in dit lid onder b) zal een periode van het dienstverband waarin geen arbeid wordt verricht:
    - 1) ten gevolge van onbetaald bevallingsverlof, ouderschapsverlof, zorgverlof of adoptieverlof in de zin van de CAO wel in aanmerking worden genomen op basis van het deeltijdpercentage dat gold direct voorafgaand aan bedoeld verlof;
    - 2) ten gevolge van onbetaald bijzonder verlof of levensloopverlof voor zover dat niet direct voorafgaat aan pensionering, gedurende maximaal 13 weken wel in aanmerking worden genomen op basis van het deeltijdpercentage dat gold direct voorafgaand aan bedoeld verlof. Na een periode van 13 weken zal het deeltijdpercentage 0 bedragen, waardoor geen pensioenopbouw meer plaatsvindt. Het opnemen van onbetaald verlof is tot een periode van maximaal 18 maanden niet van invloed op het partnerpensioen, waardoor gedurende deze periode een partnerpensioen verzekerd is op basis van het deeltijdpercentage dat gold direct voorafgaand aan bedoeld verlof.
    - 3) ten gevolge van een periode van uitkering van levensloopverlof voor zover dat direct vooraf gaat aan pensionering, gedurende maximaal 1½ jaar wel in aanmerking worden genomen op basis van het deeltijdpercentage dat gold direct voorafgaand aan bedoeld verlof voor medewerkers die zijn geboren in de jaren 1950, 1951, 1952, 1953 en 1954 en die als werknemer tot en met 31 december 2005 aanspraken hebben opgebouwd op grond van het pensioenreglement 2003 van het Fonds.
    - 4) ten gevolge van een periode van uitkering van levensloopverlof voor zover dat direct vooraf gaat aan pensionering, gedurende maximaal 2½ jaar wel in aanmerking worden genomen op basis van het deeltijdpercentage dat gold direct voorafgaand aan bedoeld verlof voor medewerkers die zijn geboren vanaf 1 januari 1955 en die als werknemer tot en met 31 december 2005 aanspraken hebben opgebouwd op grond van het pensioenreglement 2003 van het Fonds.
  - d) Werkgever en werknemer kunnen schriftelijk afwijkende afspraken maken over de periode van voortzetting en het in aanmerking te nemen deeltijdpercentage. Voorts kan werkgever ten behoeve van bepaalde categorieën deelnemers afwijkende afspraken maken met CAO partijen. In zodanig geval zijn de afwijkende afspraken van toepassing volgens opgave van de werkgever. De afwijkende afspraken dienen te voldoen aan de voorwaarden die de Wet op de Loonbelasting 1964 daaraan stelt.

- 2) Deeltijdfactor
  - a) de deeltijdfactor in enig kalenderjaar is gelijk aan het naar tijdsduur gewogen gemiddelde van de gedurende in dat kalenderjaar voor de deelnemer gegolden hebbende deeltijdpercentages. Indien het dienstverband slechts een gedeelte van het kalenderjaar heeft bestaan wordt de gemiddelde deeltijdfactor bepaald over die kortere periode.
  - b) indien de werknemer extra uren gewerkt heeft boven de overeengekomen arbeidsduur per week en daarover geen meerurentoeslag heeft ontvangen kan de werkgever een verhoogde deeltijdfactor vaststellen en is de door de werkgever opgegeven factor van toepassing.

- 3) Opgebouwde deelnemingstijd
  - a) de opgebouwde deelnemingstijd op enig tijdstip wordt bepaald door het aantal jaren waarin het deelnemerschap heeft bestaan te corrigeren met de in die jaren geldende deeltijdfactor. Ook delen van jaren tellen op deze wijze mee.
  - b) de deelnemingstijd wordt in jaren en maanden berekend met afronding in hele maanden waarbij tot en met de 15^e van de maand naar de eerste van deze maand wordt afgerond en vanaf de 16^e van de maand naar de eerste van de volgende maand wordt afgerond.

Artikel 5 Pensioengevend inkomen en franchise

- 1) vast pensioengevend inkomen:
  - a) het vast pensioengevend inkomen in enig kalenderjaar is gelijk aan het vol individueel vastgestelde jaarsalaris op 1 januari van dat kalenderjaar, vermeerderd met de dertiende maand en de vakantietoeslag over dat salaris.
  - b) Als het deelnemerschap in de loop van een kalenderjaar aanvangt, wordt het vol individueel vastgestelde jaarsalaris bepaald aan de hand van de salarisschalen zoals die op 1 januari van het betreffende jaar golden en de RelatieveSalarisPositie bij indiensttreding.
  - c) Voor deelnemers waarvan het deelnemerschap op grond van artikel 2, lid 4) wordt voortgezet, wordt het vast pensioengevend inkomen, zoals dat geldt op de 1^e januari gelegen in het eerste ziektejaar of zoals dat laatstelijk tijdens het dienstverband is vastgesteld, nadien elk jaar op 1 januari verhoogd met de algemene salarisverhoging over het voorafgaande kalenderjaar.

- 2) Het variabel pensioengevend inkomen in enig kalenderjaar is gelijk aan de som van:
  - a) het totaal van de in dat kalenderjaar feitelijk ontvangen (afbouw) toeslagen wegens het verrichten van werkzaamheden onder bijzondere omstandigheden (bo-toeslag) met inbegrip van de in dat kalenderjaar ontvangen dertiende maand en vakantietoeslag die betrekking hebben op de bo-toeslag.
  - b) Toeslagen en toelagen indien schriftelijk tussen de werkgever en werknemer is overeengekomen dat deze pensioengevend zijn;
  - c) Voor deelnemers waarvan het deelnemerschap op grond van artikel 2, lid 4) wordt voortgezet en die in aanmerking kwamen voor een

(afbouw) bo-toeslag, wordt als variabel pensioengevend inkomen in aanmerking genomen 12 maal de (afbouw) bo-toeslag zoals die laatstelijk op 1 januari tijdens het dienstverband of voorafgaand aan het intreden van de arbeidsongeschiktheid was vastgesteld, verhoogd met de dertiende maand uitkering en de vakantieslag over die bo-toeslag.

De toeslag wordt afgebouwd overeenkomstig de regeling afbouw bo-toeslag. Voor zover al sprake was van afbouw wordt deze volgens het afbouwschema gecontinueerd.

Het aldus bepaalde bedrag wordt elk jaar op 1 januari verhoogd met de algemene salarisverhoging over het voorafgaande kalenderjaar.

3) Franchise

- a) De franchise in enig kalenderjaar is het deel van de som van het vast pensioengevend inkomen en het variabel pensioengevend inkomen waarover geen aanspraak op pensioen wordt toegekend.
- b) De franchise bedraagt per 1 januari 2018 € 13.344,-. De franchise wordt elk jaar op 1 januari aangepast aan het minimum dat conform artikel 18a lid 7 Wet op de Loonbelasting 1964 is toegestaan.

4) Pensioengrondslag

De pensioengrondslag in enig kalenderjaar is de som van het vast pensioengevend inkomen en het variabel pensioengevend inkomen verminderd met de franchise zoals die geldt in dat kalenderjaar.

Voor de berekening van de pensioengrondslag wordt een som van het vast pensioengevend inkomen en het variabel pensioengevend inkomen genomen van maximaal het bedrag dat is bedoeld in artikel 18ga van de Wet op de Loonbelasting 1964 (2018: € 105.075). Bij dienstbetrekkingen in deeltijd wordt dit bedrag verminderd overeenkomstig het deeltijdpercentage.

Indien sprake is van een deeltijdpercentage groter dan 1 en daardoor de som van het vaste pensioengevend inkomen en het variabel pensioengevend inkomen vermenigvuldigd met dit deeltijdpercentage meer bedraagt dan het hiervoor genoemde maximum bedrag, wordt het resultaat van de genoemde vermenigvuldiging tot dit maximum bedrag beperkt.

Dit maximum bedrag wordt jaarlijks op 1 januari aangepast conform artikel 18ga Wet op de Loonbelasting 1964.

5) Algemene salarisverhoging

De algemene salarisverhoging over enig kalenderjaar is het percentage waarmee de salarissen volgens de CAO salarisschalen bij de werkgever, die gelden op 31 december van het betreffende kalenderjaar, zijn gestegen ten opzicht van de salarissen volgens de schalen, geldend op 1 januari van het betreffende kalenderjaar.

Indien in enig kalenderjaar een salarisverhoging wordt toegekend met terugwerkende kracht tot in het vorige kalenderjaar, wordt deze verhoging niet geacht begrepen te zijn in de op 1 januari van het kalenderjaar, waarin de salarisverhoging is bekend gemaakt, geldende salarisschalen.

Artikel 6 Ouderdomspensioen

- 1) Het ouderdomspensioen gaat in op de pensioenrichtdatum en eindigt per einde van de maand waarin de gepensioneerde overlijdt.
- 2) Voor elk kalenderjaar van het deelnemerschap verwerft de deelnemer een aanspraak op een jaarlijks ouderdomspensioen groot 1,875% van het vast pensioengevend inkomen verminderd met de franchise, vermenigvuldigd met de deeltijdfactor, vermeerderd met 1,875% van het variabel pensioengevend inkomen. Daarbij zal rekening worden gehouden met de maximering van de pensioengrondslag als bepaald in artikel 5 lid 4.
- 3) Indien het deelnemerschap slechts een gedeelte van een kalenderjaar betreft, wordt van het in lid 2 van dit artikel bedoelde pensioen een evenredig gedeelte genomen.
- 4) Het in lid 2 van dit artikel bedoelde opbouwpercentage kan in enig jaar naar beneden worden bijgesteld indien de situatie zoals omschreven in de laatste zin van artikel 19 lid 5 van toepassing is.
- 5) Het streven is de aanspraken op ouderdomspensioen van deelnemers aan te passen door het jaarlijks, op 1 januari, verlenen van een toeslag op deze pensioenaanspraken.
- 6) Het streven tot toeslagverlening is voorwaardelijk; er is geen recht op toeslagverlening en het is niet zeker of en in hoeverre in de toekomst toeslagen verleend zullen worden. De realisatie van de toeslagambitie is afhankelijk van de financiële positie van het Fonds en de aanwezige middelen in het toeslagendepot, voor zover deze, naar beoordeling van het bestuur en gehoord de actuaris, beschikbaar zijn.
- 7) Maatstaf voor de toekenning van de toeslag in enig jaar is de procentuele wijziging van de consumentenprijsindex voor alle huishoudens in het voorgaande jaar (meetperiode oktober-oktober, waarmee wordt bedoeld de stand van de consumentenprijsindex per 30 september van het aan het voorgaande jaar voorafgaande kalenderjaar en de stand van dezelfde prijsindex per 30 september van het voorgaande jaar van voorwaardelijke toekenning.).
- 8) De hoogte van de toeslag in enig jaar wordt bepaald op basis van de toekomstbestendige indexatieregels volgens de Pensioenwet, welke nader is uitgewerkt in artikel 15 van het Besluit financieel toetsingskader pensioenfondsen. Dit betekent dat het Fonds vanaf een beleidsdekkingsgraad van 110% tot de beleidsdekkingsgraad gelijk aan de TBI-grens de mate van de toeslag lineair zal toekennen.
- 9) Indien de consumentenprijsindex op enig moment gedaald is, zullen de pensioenen niet verlaagd worden, met dien verstande dat een stijging van de index nadien pas zal leiden tot toeslagverlening nadat de daling van de index gecompenseerd is door die latere stijging.

- 10) Indien in enig jaar de toeslagen niet volledig worden toegekend en een achterstand is ontstaan in het toekennen van toeslagen, bestaat geen recht op het inhalen van deze achterstand in latere jaren. Niettemin kan het bestuur als de vermogenspositie dat toelaat, besluiten een verhoogde toeslag toe te kennen aan de deelnemers die een achterstand hebben opgelopen in de toeslagverlening.
- 11) De gewezen deelnemer behoudt de aanspraak op het tot het einde van het deelnemerschap opgebouwde ouderdomspensioen, bepaald overeenkomstig het gestelde in de voorgaande leden van dit artikel. Deze aanspraak op ouderdomspensioen wordt verder aangepast overeenkomstig het gestelde in artikel 14.
- 12) Een ingegaan ouderdomspensioen kan, zolang de gewezen partner leeft, worden verlaagd met een verevend deel van het ouderdomspensioen als bedoeld in artikel 12, dat als gevolg van een eventueel recht van een gewezen partner op pensioenverevening ingevolge de Wet verevening pensioenrechten bij scheiding aan de gewezen partner moet worden uitgekeerd.
- 13) De aanspraak op ouderdomspensioen van een deelnemer of gewezen deelnemer kan niet zonder toestemming van diens partner worden verminderd anders dan door afkoop zoals voorzien bij of krachtens wettelijke bepalingen, tenzij de deelnemer of gewezen deelnemer en de partner het recht op pensioenverevening ingevolge de Wet Verevening Pensioenrechten bij scheiding hebben uitgesloten.

Artikel 7 Pensioenopbouw bij arbeidsongeschiktheid

Deelnemers die minder dan 35% arbeidsongeschikt zijn in de zin van de WIA.

- 1) De deelnemer die tijdens het deelnemerschap voor minder dan 35% arbeidsongeschikt is geworden in de zin van de WIA en die voor (een gedeelte van) zijn resterende verdiencapaciteit in dienst blijft van de werkgever wordt voor het gedeelte dat hij in dienst blijft aangemerkt als deelnemer. De pensioenopbouw vindt plaats overeenkomstig de bepalingen die gelden voor deelnemers en rekening houdend met een deeltijdpercentage dat berekend wordt aan de hand van het overeengekomen aantal uren per week waarin nog arbeid wordt verricht.
- 2) Deelnemers die voldoen aan de criteria genoemd in het voorgaande lid, krijgen van de werkgever zolang het dienstverband voortduurt, doch ten hoogste gedurende de eerste 5 jaren, gerekend vanaf de eerste ziekte dag, een aanvulling op het salaris. Deze aanvulling wordt voor de bepaling van de pensioengrondslag gerekend tot het vaste pensioengevende inkomen als bedoeld in artikel 5 lid 1 en wordt meegenomen in de bepaling van de pensioengrondslag conform de methodiek van artikel 5 lid 4. De hoogte van de aanvulling is opgenomen in de CAO.

Gedeeltelijk arbeidsongeschikte deelnemers op wie de WIA van toepassing is en die 35% of meer arbeidsongeschikt zijn.

- 3) Voor de (gedeeltelijk) arbeidsongeschikte deelnemer die tenminste 35% arbeidsongeschikt is in de zin van de WIA wordt het deelnemerschap voortgezet zolang de deelnemer aanspraak houdt op een WGA of IVA-uitkering doch uiterlijk tot de pensioeningangsdatum, naar de mate als hierna bedoeld onder a) en b).
  - a) voor arbeidsongeschikte deelnemer met een WGA-uitkering wordt het deelnemerschap voortgezet naar de mate van zijn arbeidsongeschiktheid;
  - b) voor de arbeidsongeschikte deelnemer met een IVA-uitkering wordt het deelnemerschap volledig voortgezet.

De voortzetting van deelneming sub a) geldt ook indien de deelnemer die op het moment dat zijn deelneming aanving, al gedeeltelijk arbeidsongeschikt was en van wie het loon werd doorbetaald op grond van artikel 629 boek 7 van het Burgerlijk Wetboek of een WIA-uitkering ontving, maar wiens arbeidsongeschiktheid tijdens zijn deelneming is toegenomen. In dat geval is sprake van behoud van deelneming over de toename van de arbeidsongeschiktheid ten opzichte van het moment dat de deelneming aanving.

- 4) De opbouw van de pensioenen wordt gedurende deze periode van voortzetting bepaald op basis van de pensioengrondslag, zoals deze geldt op de 1^e januari gelegen in het eerste ziektejaar of zoals dat laatstelijk tijdens het dienstverband is vastgesteld. Daarbij wordt er van uitgegaan dat het deeltijdpercentage zoals dat laatstelijk voorafgaand aan de eerste ziektedag van toepassing was gedurende de voortzetting ongewijzigd blijft. Voor deelnemers waarvan het deelnemerschap wordt voortgezet en die variabel pensioengevend inkomen hadden in de vorm van een (afbouw) bo-toeslag, wordt als variabel pensioengevend inkomen in aanmerking genomen 12 maal de (afbouw) bo-toeslag zoals die laatstelijk op 1 januari tijdens het dienstverband of voorafgaand aan het intreden van de arbeidsongeschiktheid was vastgesteld, verhoogd met de dertiende maand uitkering en vakantietoeslag over die bo-toeslag. De toeslag wordt afgebouwd overeenkomstig de regeling afbouw bo-toeslag. Voor zover al sprake was van afbouw wordt deze volgens het afbouwschema gecontinueerd.
- 5) De gedeeltelijk arbeidsongeschikte deelnemer in de zin van de WIA die voor (een gedeelte van) zijn resterende verdien capaciteit in dienst is gebleven van de werkgever wordt voor het gedeelte dat hij in dienst is gebleven aangemerkt als deelnemer. De pensioenopbouw vindt plaats overeenkomstig de bepalingen die gelden voor deelnemers en rekening houdend met een deeltijdpercentage dat berekend wordt aan de hand van het overeengekomen aantal uren per week waarin nog arbeid wordt verricht.

(Gedeeltelijk) arbeidsongeschikte deelnemers die aanspraak hebben op een uitkering op grond van de WAO.

- 6) Voor de deelnemer die tijdens het deelnemerschap aan een van de tot 1 januari 2006 geldende pensioenregelingen (gedeeltelijk) arbeidsongeschikt is geworden in de zin van de WAO, wordt het deelnemerschap voortgezet zolang

de deelnemer een WAO-uitkering geniet doch uiterlijk tot de pensioeningangsdatum, naar de mate van arbeidsongeschiktheid op basis van de in lid 8) van dit artikel opgenomen tabel.

- 7) De opbouw van de pensioenen wordt gedurende de periode van voortzetting bepaald op basis van de pensioengrondslag die is vastgesteld met inachtneming van het gestelde in lid 4) van dit artikel en er van uitgaande dat het deeltijdpercentage zoals dat laatstelijk voorafgaand aan de eerste ziektedag van toepassing was gedurende de voortzetting ongewijzigd blijft.
- 8) De in lid 6) van dit artikel bedoelde mate van voortzetting van de pensioenopbouw is afhankelijk van de mate van arbeidsongeschiktheid en bedraagt
- bij een arbeidsongeschiktheid van 25 tot 35%	30%
- bij een arbeidsongeschiktheid van 35 tot 45%	40%
- bij een arbeidsongeschiktheid van 45 tot 55%	50%
- bij een arbeidsongeschiktheid van 55 tot 65%	60%
- bij een arbeidsongeschiktheid van 65 tot 80%	80%
- bij een arbeidsongeschiktheid van 80 tot 100%	100%
- 9) De gedeeltelijk arbeidsongeschikte deelnemer in de zin van de WAO die voor (een gedeelte van) zijn resterende verdien capaciteit in dienst is gebleven van de werkgever wordt voor het gedeelte dat hij in dienst is gebleven aangemerkt als deelnemer. De pensioenopbouw vindt plaats overeenkomstig de bepalingen die gelden voor deelnemers en rekening houdend met een deeltijdpercentage dat berekend wordt aan de hand van het overeengekomen aantal uren per week waarin nog arbeid wordt verricht.

Wijziging mate van arbeidsongeschiktheid

- 10) Indien de mate van arbeidsongeschiktheid tijdens het (voortgezette) deelnemerschap wijzigt worden de op te bouwen pensioenaanspraken vastgesteld overeenkomstig het bepaalde in de voorgaande leden rekening houdend met de gewijzigde mate van arbeidsongeschiktheid.
- 11) Indien de mate van arbeidsongeschiktheid tijdens het (voortgezette) deelnemerschap afneemt, terwijl de deelnemer op dat moment geen werknemer meer is, worden de op te bouwen pensioenaanspraken vastgesteld overeenkomstig het bepaalde in de voorgaande leden, rekening houdend met de afgenomen mate van arbeidsongeschiktheid. Indien daarentegen de mate van arbeidsongeschiktheid tijdens het (voortgezette) deelnemerschap toeneemt, terwijl de deelnemer op dat moment geen werknemer meer is, worden de op te bouwen pensioenaanspraken niet vastgesteld overeenkomstig het bepaalde in de voorgaande leden rekening houdend met de nieuw hogere mate van arbeidsongeschiktheid, maar blijft de mate van opbouw maximaal gebaseerd op de mate van arbeidsongeschiktheid op het moment van het beëindigen van de arbeidsovereenkomst met de werkgever.
- 12) Een wijziging wordt geacht in te gaan op de eerste van de maand volgend op de ingangsdatum van de wijziging.

- 13) Een al beëindigd (voortgezette) deelnemerschap herleeft niet indien de mate van arbeidsongeschiktheid na een periode van 4 weken herstel na de beëindiging van het deelnemerschap wijzigt, tenzij het bestuur anders bepaald.

Artikel 8 Arbeidsongeschiktheidspensioenen

Nadere begripsbepaling in verband met arbeidsongeschiktheidspensioen en WAO-hiaat pensioen

- 1) Een arbeidsongeschiktheidspensioen wordt op de ingangsdatum ervan vastgesteld op basis van een inkomensgrondslag die gelijk is aan het vast pensioengevend inkomen als bedoeld in artikel 5, lid 1, sub c) op 1 januari van het jaar waarin het pensioen ingaat, vermenigvuldigd met het deeltijdpercentage zoals dat laatstelijk voorafgaand aan de eerste ziektedag van toepassing was.
- 2) In afwijking van het gestelde in lid 1) van dit artikel, wordt het arbeidsongeschiktheidspensioen vastgesteld op de ingangsdatum van het pensioen en vervolgens elk jaar op 1 januari herberekend indien de deelnemer tot die ingangsdatum nog een (afbouw) bo-toeslag genoot. De inkomensgrondslag voor de vaststelling van deze pensioenen is dan gelijk aan de som van:
  - a) het vast pensioengevend inkomen als bedoeld in artikel 5, lid 1, sub c) op 1 januari van het betreffende jaar, vermenigvuldigd met het deeltijdpercentage zoals dat laatstelijk voorafgaand aan de eerste ziektedag van toepassing was, en:
  - b) het variabel pensioengevend inkomen als bedoeld in artikel 5, lid 2, sub c) op 1 januari van het betreffende jaar.Het pensioen wordt voor het laatst herberekend op 1 januari van het eerste jaar waarin het variabel pensioengevend inkomen gelijk is aan nul.
- 3) Het maximum van de WIA grondslag is het maximum inkomen op jaarbasis inclusief vakantietoeslag waarover op grond van de WIA een IVA of WGA uitkering wordt toegekend op 1 januari van enig jaar.
- 4) Het maximum van de WAO grondslag is het maximum inkomen op jaarbasis inclusief vakantietoeslag waarover op grond van de WAO een WAO-uitkering wordt toegekend op 1 januari van enig jaar.
- 5) Een ingegaan arbeidsongeschiktheidspensioen wordt aangepast overeenkomstig het gestelde in artikel 14.
- 6) Indien een prepensioen of ouderdompensioen is toegekend op grond van dit reglement wordt, bij gelijktijdige aanspraak op WAO-hiaatpensioen, WAO-dan wel WIA-uitkering en indien van toepassing arbeidsongeschiktheidspensioen, een volledige aftrek van deze uitkeringen toegepast op het prepensioen of ouderdompensioen tot een maximum van het toegekende prepensioen of ouderdompensioen. Deze aftrek wordt bepaald op basis van het op de ingangsdatum van het prepensioen of ouderdompensioen van

kracht zijnde WAO-hiaatpensioen en arbeidsongeschiktheidspensioen met bijbehorende toeslag krachtens artikel 14.

- 7) Indien de deelnemer op de ingangsdatum van een arbeidsongeschiktheids- of WAO-hiaat pensioen nog een loonaanvulling ontvangt, wordt het pensioen zolang die loonaanvulling loopt, niet uitgekeerd aan de werknemer tot ten hoogste het bedrag van de loonaanvulling.
- 8) Een eenmaal vastgesteld arbeidsongeschiktheidspensioen wordt herrekend indien de mate van arbeidsongeschiktheid wijzigt.
Indien de uitkering van de deelnemers op grond van de WIA of WAO gekort wordt omdat de inkomsten van de deelnemer meer bedragen dan verwacht mocht worden op grond van zijn mate van arbeidsongeschiktheid, wordt het arbeidsongeschiktheidspensioen verlaagd naar rato van de verlaagde WIA uitkering of WAO uitkering.

Arbeitsongeschiktheidspensioen voor (gedeeltelijk) arbeidsongeschikte (gewezen) deelnemers die aanspraak hebben op een uitkering op grond van de WIA

- 9) De (gewezen) deelnemer die arbeidsongeschikt in de zin van de WIA geraakt en voor wie de eerste ziektedag is gelegen in de periode van deelneming en die dientengevolge in aanmerking komt voor een WIA-uitkering, heeft recht op een arbeidsongeschiktheidspensioen. Het pensioen gaat in op de eerste dag van de maand volgend op de maand waarin de uitkering op grond van de WIA is toegekend en wordt uitgekeerd zolang de deelnemer aanspraak heeft op deze uitkering, doch uiterlijk tot de pensioenrichtdatum.
- 10) Het arbeidsongeschiktheidspensioen bedraagt:
  - a) voor de deelnemer met een IVA-uitkering: 5% van de in lid 1) en 2) van dit artikel bedoelde inkomensgrondslag;
  - b) voor de deelnemer met een WGA-uitkering: 10% van de in lid 1) en 2) van dit artikel bedoelde inkomensgrondslag, vermenigvuldigd met de mate van arbeidsongeschiktheid.
- 11) Voor deelnemer met een inkomensgrondslag als bedoeld in lid 1) en 2) van dit artikel boven het maximum van de WIA grondslag wordt het in lid 8 van dit artikel bedoelde pensioen verhoogd. Deze verhoging bedraagt:
  - a) Voor de deelnemer met een IVA-uitkering: 75% van de in lid 1) en 2) van dit artikel bedoelde inkomensgrondslag voor zover deze hoger is dan de maximum WIA-uitkeringsgrondslag;
  - b) Voor de deelnemer met een WGA-uitkering: 70% van de in lid 1) en 2) van dit artikel bedoelde inkomensgrondslag voor zover deze hoger is dan het maximum van de WIA grondslag, vermenigvuldigd met de mate van arbeidsongeschiktheid.

Arbeitsongeschiktheidspensioen voor (gedeeltelijk) arbeidsongeschikte deelnemers die aanspraak hebben op een uitkering op grond van de WAO

- 12) De deelnemer die tijdens het deelnemerschap aan een van de tot 1 januari 2006 geldende pensioenregelingen aanspraak heeft gekregen op een uitkering op grond van de WAO, heeft recht op een arbeidsongeschiktheidspensioen. Het pensioen wordt uitgekeerd zolang de

deelnemer arbeidsongeschikt is in de zin van de WAO doch uiterlijk tot de pensioenrichtdatum.

- 13) Het arbeidsongeschiktheidspensioen is een percentage van de in lid 1) en 2) van dit artikel bedoelde inkomensgrondslag volgens onderstaande tabel:

14,0 %	Bij een arbeidsongeschiktheid van 80 tot 100%
10,15 %	Bij een arbeidsongeschiktheid van 65 tot 80%
8,4 %	Bij een arbeidsongeschiktheid van 55 tot 65%
7,0 %	Bij een arbeidsongeschiktheid van 45 tot 55%
5,6 %	Bij een arbeidsongeschiktheid van 35 tot 45%
4,2 %	Bij een arbeidsongeschiktheid van 25 tot 35%
2,8 %	Bij een arbeidsongeschiktheid van 15 tot 25%

- 14) Voor de deelnemer met een inkomensgrondslag als bedoeld in lid 1) en 2) van dit artikel, boven het maximum van de WAO grondslag wordt de in lid 11) van dit artikel bedoelde uitkering verhoogd met een percentage van de in lid 1) en 2) van dit artikel bedoelde inkomensgrondslag voor zover deze hoger is dan het maximum van de WAO grondslag volgens onderstaande tabel:

70,0 %	Bij een arbeidsongeschiktheid van 80 tot 100%
50,75 %	Bij een arbeidsongeschiktheid van 65 tot 80%
42,0 %	Bij een arbeidsongeschiktheid van 55 tot 65%
35,0 %	Bij een arbeidsongeschiktheid van 45 tot 55%
28,0 %	Bij een arbeidsongeschiktheid van 35 tot 45%
21,0 %	Bij een arbeidsongeschiktheid van 25 tot 35%
14,0 %	Bij een arbeidsongeschiktheid van 15 tot 25%

WAO-hiaatpensioen

- 15) De deelnemer die tijdens het deelnemerschap aan een van de tot 1 januari 2006 geldende pensioenregelingen aanspraak heeft gekregen op een uitkering op grond van de WAO, heeft recht op een WAO-hiaat pensioen. Het pensioen gaat in op de eerste van de maand waarin de vervolgutkering op grond van de WAO ingaat en wordt uitgekeerd zolang de deelnemer arbeidsongeschikt is in de zin van de WAO doch uiterlijk tot de pensioenrichtdatum.
- 16) Het WAO-hiaat pensioen voor de deelnemer is het verschil tussen de WAO loondervinguitkering waarop de deelnemer aanspraak heeft en zijn WAO vervolgutkering.

Artikel 9 Partnerpensioen

Aanspraken bij overlijden van de deelnemer

- 1) Na het overlijden van de deelnemer heeft de partner van de deelnemer recht op een jaarlijks partnerpensioen van:
- a) 70% van het op de overlijdensdatum opgebouwde ouderdompensioen verhoogd met:

- b) 70% van het ouderdomspensioen dat in de periode van de overlijdensdatum tot de pensioenrichtdatum opgebouwd had kunnen worden, ware de deelnemer niet overleden, vast te stellen aan de hand van de pensioengrondslag in het overlijdensjaar en het deeltijdpercentage dat laatstelijk voor het overlijden gold. Voor de bepaling van 70% van het ouderdomspensioen, zoals bedoeld in de vorige volzin, wordt te allen tijde uitgegaan van een opbouwpercentage ouderdomspensioen van 1,875%, ongeacht of er sprake is van een lagere opbouw zoals omschreven in artikel 6 lid 4. Ten aanzien van het variabel pensioengevend inkomen is voor de vaststelling van dit ouderdomspensioen het bepaalde in artikel 5, lid 2 sub a) van toepassing;
- 2) Het partnerpensioen gaat in op de dag volgend op die waarop de deelnemer overlijdt en het eindigt aan het einde van de maand waarin de partner overlijdt.

Aanspraken bij overlijden van de gepensioneerde

- 3) na het overlijden van de gepensioneerde heeft de partner van de gepensioneerde, ongeacht of de gepensioneerde als deelnemer of als gewezen deelnemer gepensioneerd is, recht op een jaarlijks partnerpensioen van 70% van het ouderdomspensioen van de overleden gepensioneerde, tenzij een uitruil als bedoeld in artikel 18 lid 1 onder a en eventueel b heeft plaatsgevonden. In dat geval geldt het percentage dat na de uitruil resteert.
- 4) Het partnerpensioen gaat in op de eerste dag van de maand volgend op het overlijden van de gepensioneerde en eindigt aan het einde van de maand waarin de partner overlijdt.
- 5) Indien een gepensioneerde op de pensioeningangsdatum geen partner heeft, zal zijn aanspraak op partnerpensioen worden aangewend voor verhoging van zijn aanspraak op ouderdomspensioen overeenkomstig het bepaalde in artikel 16.

Aanspraken bij overlijden gewezen deelnemer

- 6) Na het overlijden van de gewezen deelnemer heeft de partner géén recht op partnerpensioen tenzij er nog een partnerpensioen van toepassing is ten gevolge van de keuzemogelijkheid welke is opgenomen in artikel 18 lid 1.
- 7) Voor zover geen omzetting heeft plaatsgevonden als bedoeld in artikel 18 lid 1, heeft degene die een uitkering op grond van de Werkloosheidswet ontvangt, zolang hij die uitkering ontvangt, aanspraak op partnerpensioen. De hoogte van dit partnerpensioen bedraagt, in afwijking van het bepaalde in lid 1 70% van het op de overlijdensdatum opgebouwde ouderdomspensioen.

Overige bepalingen ten aanzien van partnerpensioen

- 8) De ingegane partnerpensioenen worden aangepast overeenkomstig het gestelde in artikel 14.

- 9) Indien de (gewezen) deelnemer of gepensioneerde eerder gehuwd is geweest wordt de in de vorige leden bedoelde aanspraak op partnerpensioen verminderd met een eventuele aanspraak op bijzonder partnerpensioen waarop de gewezen partner aanspraak heeft gekregen na beëindiging van het huwelijk door echtscheiding of ontbinding van het huwelijk na scheiding van tafel en bed als bedoeld in artikel 12.
Het bepaalde in de vorige volzin is van overeenkomstige toepassing indien de deelnemer eerder een geregistreerd partnerschap was aangegaan of een gemeenschappelijke huishouding heeft gevoerd die bij het Fonds was gemeld.
- 10) De aanspraak op partnerpensioen voor de partner als bedoeld in artikel 1 letter m) sub 2), ontstaat, indien een deelnemer het bestaan van een gemeenschappelijke huishouding bij het Fonds heeft gemeld met overlegging van:
- a) een afschrift van een notariële, authentieke akte van een samenlevingsovereenkomst, en
  - b) een uittreksel uit het bevolkingsregister waaruit blijkt, dat de deelnemer en de partner op het moment van de melding op hetzelfde adres wonen.
- Van de samenleving dient melding te worden gemaakt bij het begin van deelnemerschap indien de gemeenschappelijke huishouding dan bestaat. In overige gevallen bij het begin van de gemeenschappelijke huishouding, waarbij de peildatum is de datum van de notariële, authentieke akte.
- 11) Het bestuur is bevoegd de continuering van de gemeenschappelijke huishouding te laten bevestigen door de deelnemer en de partner gezamenlijk, doch niet vaker dan één keer per jaar.
- 12) De datum waarop de gemeenschappelijke huishouding eindigt, als bedoeld in artikel 1, letter m) sub 2), kan aan het Fonds worden opgegeven door de deelnemer, gewezen deelnemer, gepensioneerde, partner of gewezen partner.
Daarnaast eindigt de gemeenschappelijke huishouding:
- a) op de datum van overlijden van de partner;
  - b) met terugwerkende kracht op de datum van het bevestigingsverzoek als bedoeld in lid 11) van dit artikel indien het Fonds binnen drie maanden geen schriftelijk antwoord ontvangt;
  - c) op de datum waarop een deelnemer of gewezen deelnemer volgens een mededeling een gemeenschappelijke huishouding of een geregistreerd partnerschap is aangegaan met een andere partner dan wel in het huwelijk is getreden.
- 13) Voor de berekening van de rechten en aanspraken op partnerpensioen volgens dit reglement, wordt een deelnemer, gewezen deelnemer of gepensioneerde geacht op enig tijdstip slechts één partner te hebben. Indien de betrokkene meerdere partners heeft, ontvangt elk een evenredig deel van het pensioen.
- 14) De aanspraak op partnerpensioen ten behoeve van de partner van een deelnemer of gewezen deelnemer kan niet zonder toestemming van die partner worden verminderd anders dan door afkoop zoals voorzien bij of krachtens wettelijke bepalingen.

Artikel 10 Tijdelijk partnerpensioen

- 1) Na het overlijden van de deelnemer of van de gepensioneerde die aansluitend aan het einde van zijn deelneming met pensioen is gegaan heeft de partner die jonger is dan de AOW-gerechtigde leeftijd recht op een tijdelijk partnerpensioen.
- 2) Het tijdelijk partnerpensioen bij overlijden van een deelnemer is gelijk aan het product van:
1,875% van de franchise in het overlijdensjaar
en
de som van de bij het overlijden opgebouwde deelnemingstijd en de deelnemingstijd die nog opgebouwd had kunnen worden tot de pensioenrichtdatum, ware de deelnemer niet overleden. Daarbij wordt door de vaststelling van de deelnemingstijd die nog opgebouwd had kunnen worden als deeltijdfactor in aanmerking genomen het deeltijdpercentage dat laatstelijk voor het overlijden van toepassing was.
- 3) Het tijdelijk partnerpensioen als bedoeld in lid 2) gaat in op de dag volgend op die waarop de deelnemer overlijdt en eindigt op de eerste van de maand waarin de partner de AOW-gerechtigde leeftijd bereikt, dan wel bij eerder overlijden, per het einde van de maand waarin de partner overlijdt.
- 4) Het tijdelijk partnerpensioen bij overlijden van een gepensioneerde die aansluitend aan het einde van zijn deelneming met pensioen is gegaan is gelijk aan het product van:
1,875% van de franchise in het overlijdensjaar
en
de op de pensioeningangsdatum opgebouwde deelnemingstijd.
- 5) Het tijdelijk partnerpensioen als bedoeld in lid 4) van dit artikel gaat in op de eerste dag van de maand volgend op het overlijden van de gepensioneerde en eindigt op de eerste van de maand waarin de partner de AOW-gerechtigde leeftijd bereikt, dan wel bij eerder overlijden, per het einde van de maand waarin de partner overlijdt.

Artikel 11 Wezenpensioen

Aanspraken bij overlijden van de deelnemer

- 1) Na het overlijden van de deelnemer heeft de wees van de deelnemer recht op een jaarlijks wezenpensioen van 20% van het partnerpensioen waarop recht bestaat overeenkomstig het bepaalde in artikel 9, lid 1).
- 2) Het wezenpensioen gaat in op de dag volgend op die waarop de deelnemer overlijdt en eindigt op de laatste dag van de maand waarin het kind 21 jaar wordt of waarin het voordien overlijdt.

Aanspraken bij overlijden van de gepensioneerde

- 3) Na het overlijden van de gepensioneerde heeft de wees van de gepensioneerde recht op een jaarlijks wezenpensioen van 20% van het partnerpensioen waarop recht bestaat overeenkomstig met het bepaalde in artikel 9, lid 3, tenzij een uitruil als bedoeld in artikel 18 lid 1 onder a en eventueel b, heeft plaatsgevonden. In dat geval geldt het percentage dat na uitruil resteert.
- 4) Het wezenpensioen gaat in op de eerste dag van de maand volgend op het overlijden van de gepensioneerde en eindigt op de laatste dag van de maand waarin het kind 21 jaar wordt of waarin het voordien overlijdt.

Aanspraken bij overlijden van de gewezen deelnemer

- 5) Na het overlijden van de gewezen deelnemer heeft de wees géén recht op wezenpensioen.
- 6) In afwijking van het gestelde in lid 5) bestaat wel recht op wezenpensioen indien een uitruil als bedoeld in artikel 18 lid 1 onder a en eventueel b, heeft plaatsgevonden. In dat geval geldt het percentage dat na uitruil resteert. Het bepaalde in lid 2) van dit artikel is van overeenkomstige toepassing.

Overige bepalingen ten aanzien van wezenpensioen

- 7) De ingegane wezenpensioenen worden aangepast overeenkomstig het gestelde in artikel 14.
- 8) Het wezenpensioen wordt verdubbeld indien beide ouders zijn overleden en er geen partner is die aanspraak op partnerpensioen aan dit reglement kan ontlenen. Als er geen partnerpensioen wordt uitgekeerd omdat dit pensioen is uitgeruild conform artikel 16, ontstaat geen recht op een verdubbeling.
- 9) Onder wees wordt mede verstaan de wees die studeert en tevens jonger is dan 27 jaar. Een wees wordt als studerend beschouwd, indien ten genoegen van het Fonds wordt aangetoond, dat de door werkzaamheden beschikbare tijd grotendeels in beslag wordt genomen door of in verband met het volgen van onderwijs of opleiding tot een beroep.

Onder wees wordt mede verstaan een wees die geboren wordt binnen een periode van 307 dagen na het overlijden van de deelnemer of gepensioneerde. Ingeval van postume geboorte gaat het wezenpensioen in op de dag van geboorte.

Artikel 12 Gevolgen beëindiging van een huwelijk, geregistreerd partnerschap of gemeenschappelijke huishouding

Verevening ouderdomspensioen

- 1) Indien het huwelijk van een (gewezen) deelnemer of gepensioneerde eindigt door echtscheiding resp. bij scheiding van tafel en bed of als het geregistreerd partnerschap eindigt, heeft de gewezen partner recht op uitbetaling van een deel van elke termijn van het ouderdomspensioen dat aan de gepensioneerde wordt uitgekeerd. Om voor het recht op uitbetaling in

aanmerking te kunnen komen moet bedoelde beëindiging binnen 2 jaar na het einde van het huwelijk, na scheiding van tafel en bed of einde van het geregistreerd partnerschap bij het Fonds worden gemeld door een van beide gewezen partners door middel van een formulier, waarvan het model is vastgesteld door het Ministerie van Veiligheid en Justitie.

- 2) Het deel bedoeld in lid 1) is gelijk aan de helft van het ouderdomspensioen dat opgebouwd is in de periode gelegen tussen de sluiting van het huwelijk en de datum waarop het huwelijk op de in lid 1) bedoelde wijze is geëindigd dan wel tussen de datum waarop het geregistreerd partnerschap is aangegaan en de datum van beëindiging ervan. Als het aldus bepaalde bedrag minder is dan het bedrag, bedoeld in artikel 66 van de Pensioenwet, vindt geen verevening plaats. Het aldus vastgestelde te verevenen deel van het ouderdomspensioen wordt vanaf de datum van beëindiging aangepast overeenkomstig het gestelde in artikel 14.
- 3) Het recht op uitbetaling gaat in op de datum waarop de uitbetaling van het ouderdomspensioen ingaat en eindigt bij overlijden van de gepensioneerde of, indien de gewezen partner voordien overlijdt, bij overlijden van de gewezen partner.

Verdeling partnerpensioen

Bijzonder partnerpensioen

- 4) De gewezen partner heeft na het overlijden van de gepensioneerde recht op een bijzonder partnerpensioen net als de gewezen partner na het overlijden van de gewezen deelnemer indien door het bepaalde in artikel 18 lid 1 een partnerpensioen van toepassing is:
  - a) indien het huwelijk is gesloten of het geregistreerd partnerschap is aangegaan of de gemeenschappelijke huishouding is aangevangen vóór de pensioeningangsdatum en
  - b) het huwelijk door echtscheiding of ontbinding na scheiding van tafel en bed is geëindigd of het geregistreerd partnerschap is beëindigd of de gemeenschappelijke huishouding is geëindigd.Bij overlijden van de deelnemer bestaat geen recht op bijzonder partnerpensioen.
- 5) Het bijzonder partnerpensioen bedraagt 70% van het ouderdomspensioen dat opgebouwd is op datum waarop het huwelijk op de in lid 4, sub b) van dit artikel bedoelde wijze is geëindigd dan wel het geregistreerd partnerschap of de gemeenschappelijke huishouding is geëindigd. Het vastgestelde bijzonder partnerpensioen wordt vanaf de datum van beëindiging aangepast overeenkomstig het gestelde in artikel 14. Bij opvolgende echtscheiding, ontbinding van het huwelijk na scheiding van tafel en bed, beëindiging van geregistreerd partnerschap, dan wel indien de gemeenschappelijke huishouding is geëindigd, wordt het bijzonder partnerpensioen verminderd met (een) al eerder toegekend bijzonder partnerpensioen(en) en bijbehorende toeslag(en).
- 6) Het bijzonder partnerpensioen gaat in op de eerste dag volgend op die waarop de deelnemer overlijdt en eindigt per het einde van de maand waarin de gewezen partner overlijdt. Bij overlijden van een gepensioneerde gaat het

bijzonder partnerpensioen in op de eerste dag van de maand volgend op overlijden.

- 7) Het recht op bijzonder partnerpensioen ten behoeve van de partner als bedoeld in artikel 1 letter m) sub 2), met wie de gemeenschappelijke huishouding is geëindigd, kan slechts geldend worden gemaakt indien van de gemeenschappelijke huishouding melding is gemaakt aan het Fonds in overeenstemming met het bepaalde in artikel 9, leden 9 en 10).
- 8) Het bepaalde in de voorgaande leden van dit artikel is niet van toepassing indien deelnemer en gewezen partner bij huwelijkse voorwaarden of een bij geschrift gesloten overeenkomst afwijkende afspraken zijn overeengekomen ten aanzien van de pensioenverevening dan wel de verdeling van het partnerpensioen, zulks op voorwaarde dat het Fonds verklaart dat het bereid is een uit de afwijking voortvloeiend pensioenrisico te dekken.
- 9) Het Fonds verstrekt aan de gewezen partner een bewijs van diens recht op uitbetaling van het verevende deel van het ouderdomspensioen en van diens aanspraak op bijzonder partnerpensioen.
- 10) Indien de deelnemer na beëindiging van het huwelijk door echtscheiding of ontbinding van het huwelijk na scheiding van tafel en bed of nadat een geregistreerd partnerschap is beëindigd, of na beëindiging van een bij het Fonds gemelde gemeenschappelijke huishouding op nieuw in het huwelijk treedt of een gemeenschappelijke huishouding aangaat of een geregistreerd partnerschap aangaat, wordt het overeenkomstig artikel 9 berekende partnerpensioen van de laatste partner verminderd met eerder toegekend(e) bijzonder partnerpensioen en de bijbehorende toeslag(en). Bij vooroverlijden van de gewezen partner(s) van de deelnemer, gewezen deelnemer of gepensioneerde heeft de laatste partner aanspraak op het bijzonder partnerpensioen en bijbehorende toeslag van de overleden gewezen partner(s).
- 11) Een gewezen partner met een recht op bijzonder partnerpensioen heeft het recht dit te vervreemden aan een eerdere of latere partner van de overleden deelnemer, gewezen deelnemer of gepensioneerde, mits:
  - a) het Fonds bereid is de eventueel uit die overdracht voortvloeiende wijziging van het risico te dekken;
  - b) de vervreemding onherroepelijk is; en
  - c) dit wordt overeengekomen bij notarieel verleden akte.
- 12) Indien een deelnemer een gemeenschappelijke huishouding of een geregistreerd partnerschap beëindigt en aansluitend in het huwelijk treedt of een geregistreerd partnerschap aangaat met dezelfde partner, heeft deze partner geen aanspraak op bijzonder partnerpensioen of op verevening van ouderdomspensioen.

Artikel 13 Overdracht pensioenaanspraak

- 1) Bij individuele indiensttreding heeft een deelnemer die elders pensioenaanspraken heeft opgebouwd uit een vóór zijn indiensttreding bij de

werkgever vervulde dienstbetrekking het recht deze aanspraken over te dragen aan het Fonds met als doel het verwerven van pensioenaanspraken overeenkomstig dit reglement. De door de overdracht verkregen pensioenaanspraken worden zodanig vastgesteld dat de actuariële waarde gelijk is aan de actuariële waarde van de pensioenaanspraken die door andere pensioeninstantie(s) wordt of worden overgedragen.

Voor de vaststelling van het partnerpensioen als bepaald in artikel 9 na overdracht wordt als uitgangspunt genomen het ouderdomspensioen dat voortvloeit na de overdracht. Voor de vaststelling van het tijdelijk partnerpensioen als bepaald in artikel 10 na overdracht wordt als deelnemingstijd gehanteerd de fictieve deelnemingstijd die voortvloeit uit de overdrachtswaarde.

- 2) Bij individuele beëindiging van het deelnemerschap heeft de gewezen deelnemer het recht de waarde van de opbouwde aanspraken op pensioen over te dragen aan de pensioenuitvoerder van een volgende werkgever.
- 3) Bij de waardeoverdracht zullen de bepalingen betreffende het wettelijke recht op waardeoverdracht in aanmerking worden genomen.
- 4) Voor de vaststelling van de actuariële waarde als bedoeld in de leden 1) en 2) van dit artikel wordt uitgegaan van de door het bestuur, de actuaris gehoord, vastgestelde regels.

Artikel 14 Voorwaardelijke toeslagen op pensioenen

Voorwaardelijk streven tot toeslagverlening

- 1) Op de pensioenrechten en pensioenaanspraken van de gewezen deelnemers en pensioengerechtigden wordt jaarlijks toeslag verleend indien de financiële situatie van het Fonds dat toelaat. Maatstaf voor de toekenning van de toeslag is de procentuele wijziging van de consumentenprijsindex voor alle huishoudens in het betreffende jaar (meetperiode oktober-oktober, waarmee wordt bedoeld de stand van de consumentenprijsindex per 30 september van het voorafgaande kalenderjaar en de stand van dezelfde prijsindex per 30 september in het jaar van voorwaardelijke toekenning.). Deze toeslagen worden per 31 december verleend. Het bestuur beslist evenwel jaarlijks in hoeverre pensioenrechten en pensioenaanspraken worden aangepast. Voor deze voorwaardelijke toeslagverlening is geen reserve gevormd en wordt geen premie betaald. De toeslagverlening wordt uit beleggingsrendement gefinancierd.
- 2) De hoogte van de toeslag in enig jaar wordt bepaald op basis van de toekomstbestendige indexatieregel volgens de Pensioenwet, welke nader is uitgewerkt in artikel 15 van het Besluit financieel toetsingskader pensioenfondsen. Dit betekent dat het Fonds vanaf een beleidsdekkingsgraad van 110% tot de beleidsdekkingsgraad gelijk aan de TBI-grens de mate van de toeslag lineair zal toekennen.
- 3) Indien de consumentenprijsindex op enig moment gedaald is, zullen de pensioenen niet verlaagd worden, met dien verstande dat een stijging van de

index nadien pas zal leiden tot aanpassing van de toeslagen nadat de daling van de index gecompenseerd is door die latere stijging.

Toekenning

- 4) Een toeslag wordt slechts toegekend indien en voor zover naar beoordeling van het bestuur – gehoord de actuaaris – het vermogen van het Fonds dat toelaat. Een besluit over de mate waarin een toeslag wordt verleend, wordt jaarlijks door het bestuur genomen.
- 5) Indien in enig jaar de toeslag niet volledig wordt toegekend en een achterstand is ontstaan in het toekennen van toeslagen, bestaat geen recht op het inhalen van deze achterstand in latere jaren. Niettemin kan het bestuur als de vermogenspositie dat toelaat besluiten een verhoogde toeslag toe te kennen aan de gewezen deelnemers of pensioengerechtigden die een achterstand hebben opgelopen in de toeslagtoekenning.
- 6) Nadat een toeslag is verleend maakt de toeslag deel uit van de pensioenaanspraak of het pensioenrecht. Het bestuur is te allen tijde bevoegd het toeslagbeleid en de hierbij gehanteerde voorwaarden aan gewijzigde omstandigheden aan te passen.

Artikel 15 Geheel of gedeeltelijk vervroegen of uitstellen van het ouderdomspensioen

- 1) De (gewezen) deelnemer kan, voor het deel dat hij niet arbeidsongeschikt is in de zin van dit reglement, het ouderdomspensioen – al dan niet voor een deel – eerder dan de pensioenrichtdatum laten ingaan, dan wel de ingang ervan uitstellen, een en ander met inachtneming van de door het bestuur vastgestelde regels. Voor zover de pensioeningangsdatum ligt vijf jaar vóór het moment dat de (gewezen) deelnemer de AOW-gerechtigde leeftijd bereikt, wordt vervroeging alleen toegestaan indien de (gewezen) deelnemer verklaart (voor dat deel) na de pensioeningang niet meer werkzaam te zijn. Voor de toepassing van dit reglement wordt door de deelnemer die een gedeeltelijk ingegaan ouderdomspensioen geniet, voor dat deel beschouwd als gepensioneerd. In afwijking van het bepaalde in de eerste volzin bestaat geen recht op vervroeging van de pensioeningangsdatum voor het gedeelte van de pensioenaanspraken waarvoor de opbouw wordt voortgezet ten gevolge van arbeidsongeschiktheid.
- 2) Een verzoek tot vervroeging respectievelijk uitstel van het pensioen dient tenminste 3 maanden voor de gewenste ingangsdatum respectievelijk de pensioenrichtdatum schriftelijk aan het Fonds te worden gedaan.
- 3) Nadat een pensioen is vervroegd of uitgesteld kan dit pensioen worden uitgeruild en vervolgens nog gevariabiliseerd worden als bedoeld in de artikel 16 en 17.
- 4) De in lid 1) van dit artikel vermelde pensioenen kunnen geheel of gedeeltelijk eerder ingaan of uitgesteld worden met inachtneming van het navolgende:

- a) deze pensioenen kunnen niet eerder ingaan dan op de eerste dag van de maand volgend op de maand waarin de (gewezen) deelnemer de 55-jarige leeftijd heeft bereikt;
  - b) het (vervroegde) ouderdomspensioen en het (vervroegde) prepensioen mogen tezamen niet meer bedragen dan 85% van het pensioengevend loon.
  - c) Het ouderdomspensioen zal uiterlijk ingaan de eerste van de maand waarin de (gewezen) deelnemer een leeftijd bereikt die vijf jaar hoger is dan de eerste dag van de maand waarin de AOW-gerechtigde leeftijd is bereikt.
- 5) Gedurende de periode dat de deelnemer gedeeltelijk ouderdomspensioen geniet, wordt de reglementaire opbouw van het nog niet ingegane deel van het ouderdomspensioen voortgezet tot uiterlijk de pensioenrichtdatum.
  - 6) Het partnerpensioen wordt eveneens naar rato van het ouderdomspensioen herrekend. Het bijzonder partnerpensioen wordt niet gewijzigd.
  - 7) Is aan de partner van de (gewezen) deelnemer een aanspraak op partnerpensioen toegekend en wordt door de uitoefening van de vervroeging de aanspraak op partnerpensioen verlaagd, dan dient de partner het verzoek tot vervroeging als bedoeld in lid 2) van dit artikel mede te ondertekenen.
  - 8) Daarnaast heeft de (gewezen) deelnemer het recht om (een gedeelte van) het ouderdomspensioen om te zetten in een tijdelijk ouderdomspensioen (AOW-compensatie) ter overbrugging van de periode vanaf de vervroegde pensioeningangsdatum tot de eerste dag van de maand volgend op de maand waarin de AOW-gerechtigde leeftijd wordt bereikt, een en ander met inachtneming van de door het bestuur, na advies van de actuaaris, vastgestelde verzekeringstechnische grondslagen. De hiervoor geldende factoren zijn opgenomen in de bijlage VI en XII.

Artikel 16 Uitruil van partner- en ouderdomspensioen

- 1) De (gewezen) deelnemer heeft het recht om (een gedeelte van) het op de pensioeningangsdatum opgebouwde recht op partnerpensioen om te zetten in een hoger recht op ouderdomspensioen, een en ander met inachtneming van de door het bestuur vastgestelde regels.
- 2) De (gewezen) deelnemer heeft het recht om (een gedeelte van) het op de pensioeningangsdatum opgebouwde recht op ouderdomspensioen om te zetten in een hoger recht op partnerpensioen, waarbij het partnerpensioen maximaal 70% komt te bedragen van het ouderdomspensioen dat na de uitruil resteert, een en ander met inachtneming van de door het bestuur vastgestelde regels. Indien de (gewezen) deelnemer niet binnen de door het Fonds gestelde termijn reageert op de geboden keuzemogelijkheid, gaat het Fonds – in het geval sprake is van een partner als bedoeld in artikel 1, onderdeel m, sub 1 – over tot de omzetting, waarna het partnerpensioen 70% van het ouderdomspensioen na de uitruil bedraagt.

- 3) Het in de leden 1) en 2) van dit artikel bedoelde recht kan slechts eenmaal en onherroepelijk worden uitgeoefend en wel op de pensioeningangsdatum.
- 4) Nadat het partnerpensioen of ouderdompensioen is uitgeruild kunnen deze pensioenen nog worden gevariabiliseerd als bedoeld in artikel 17.
- 5) Is aan de partner van de (gewezen) deelnemer een partnerpensioen toegekend en wordt door de uitoefening van de uitruil de aanspraak op partnerpensioen verlaagd, dan dient de partner schriftelijk in te stemmen met deze verlaging.
- 6) Geen recht op uitruil bestaat ten aanzien van het recht op bijzonder partnerpensioen.

Artikel 17 Variabel ouderdoms- en partnerpensioen

- 1) De (gewezen) deelnemer heeft op de pensioeningangsdatum eenmalig en onherroepelijk de mogelijkheid om te kiezen voor een ouderdompensioen waarvan de termijnen in hoogte fluctueren binnen de verhouding 100:75, een en ander met inachtneming van de door het bestuur vastgestelde regels. Hierbij wordt voor de bepaling van het herrekende ouderdompensioen uitgegaan van het bedrag van aanwezig "kapitaal" voor het ouderdompensioen. Door variatie in de hoogte van de uitkeringen mag de laagste uitkering niet minder bedragen dan 75% van de hoogste uitkering.
- 2) Het hogere (of lagere) ouderdompensioen is mogelijk tot uiterlijk de eerste dag van de maand waarin de gepensioneerde een leeftijd bereikt die vijf jaar hoger is dan de eerste dag van de maand waarin de AOW-gerechtigde leeftijd is bereikt.
- 3) Het partnerpensioen wordt bij toepassing van lid 1) van dit artikel niet herrekend.
- 4) De partner heeft op de ingangsdatum van het partnerpensioen eenmalig de mogelijkheid om te kiezen voor een partnerpensioen waarvan de termijnen in hoogte fluctueren binnen de verhouding 100:75. Het bepaalde in de leden 1) en 2) van dit artikel is eveneens van toepassing op het partnerpensioen.
- 5) Een variabel ouderdompensioen is niet mogelijk als er sprake is van een gedeeltelijke vervroeging van het ouderdompensioen.
- 6) De bepalingen van dit artikel zijn niet van toepassing op het recht op bijzonder partnerpensioen.

Artikel 18 Keuzerecht partner- en wezenpensioen

- 1) Op de datum van beëindiging van het deelnemerschap heeft de gewezen deelnemer het recht.
  - a) het opgebouwde recht op partnerpensioen volgens artikel 9) en wezenpensioen volgens artikel 11), ingaande na zijn overlijden als

- gepensioneerde om te zetten in een lagere aanspraak op partner- en wezenpensioen die zowel ingaan na zijn overlijden als gepensioneerde als na zijn overlijden als gewezen deelnemer, een en ander met inachtneming van de door het bestuur vastgestelde regels dan wel
- b) een deel van zijn ouderdomspensioen om te zetten in een aanspraak op partner- en wezenpensioen die ingaan na zijn overlijden als gewezen deelnemer, een en ander met inachtneming van de door het bestuur vastgestelde regels. Het partnerpensioen kan na een omzetting als bedoeld in de vorige volzin niet meer bedragen dan 70% van het ouderdomspensioen dat na de omzetting resteert.

Indien de gewezen deelnemer niet binnen de door het Fonds gestelde termijn reageert op de geboden keuzemogelijkheid als bedoeld in dit lid, gaat het Fonds – in het geval er sprake is van een partner als bedoeld in artikel 1, onderdeel m, sub 1 en sub 2 – over tot omzetting, zodanig dat het partnerpensioen na de omzetting 70% bedraagt van het ouderdomspensioen na de omzetting. Een omzetting als bedoeld in het in dit lid bepaalde onder b is uitsluitend mogelijk indien de (gewezen) deelnemer tevens gebruik maakt van de omzetting als bedoeld in het in dit lid bepaalde onder a.

- 2) De in lid 1) van dit artikel bedoelde keuze kan slechts eenmaal en onherroepelijk worden uitgeoefend en wel bij het einde van het deelnemerschap.
- 3) Is aan de partner van de gewezen deelnemer een partnerpensioen toegekend en wordt door de uitoefening van het recht de totale aanspraak op partnerpensioen verlaagd, dan dient de partner schriftelijk in te stemmen met de verlaging.

Artikel 19 Financiering en deelnemersbijdrage

Financiering

- 1) De afspraken over de financiering tussen Fonds en werkgever zijn vastgelegd in de uitvoeringsovereenkomst tussen Fonds en werkgever en eind 2016 met terugwerkende kracht naar 1 januari 2015 aangescherpt om te voldoen aan het per 1 november 2016 gewijzigde Besluit financieel toetsingskader pensioenfondsen in verband met toeslagendepots.
- 2) De (gewezen) deelnemers, de gepensioneerden en de (gewezen) partners kunnen een kopie van de uitvoeringsovereenkomst opvragen bij het Fonds.

Jaarpremie

- 3) De jaarlijkse in totaal aan het Fonds verschuldigde premie wordt in beginsel vastgesteld op basis van de kostendeekkende premie voor de inkoop van het nominale pensioen.
- 4) Bovenop deze premie betaalt de werkgever een aantal opslagen, te weten:
  - a. 4,4% van de ongemaximeerde loonsom als vaste opslag voor de deelnemers met als eerste doel deze voor premie-egalitatie aan te

- wenden en daarna als aanvulling op de toegekende indexatie voor de actieve deelnemers zoals aangegeven in lid 8 t/m 18 van dit artikel;
- b. 1,3% van de ongemaximeerde loonsom als vaste opslag voor de deelnemers in het kader van de overgang naar de nieuwe pensioenrichtleeftijd van 68 per 1 januari 2018 met als eerste doel deze voor premie-egalitatie aan te wenden en daarna als aanvulling op de toegekende indexatie voor de actieve deelnemers zoals aangegeven in lid 8 t/m 18 van dit artikel;
  - c. 2,3% van de ongemaximeerde loonsom als vaste opslag voor de versterking van de financiële positie van het Fonds;
  - d. Een voorwaardelijke opslag van 1,3% van de ongemaximeerde loonsom.
- Laatstgenoemde opslag fungeert als een rentebuffer die ingezet kan worden als de kostendekkende premie die wordt genoemd in lid 3 op een hoger niveau dan 18,7% komt.

Met de ongemaximeerde loonsom wordt de totale pensioengevende loonsom van de werkgever bedoeld, zonder daarbij rekening te houden met het maximum pensioengevend inkomen waarover pensioenopbouw is toegestaan als bedoeld in de Wet op de Loonbelasting 1964.

- 5) De totale premie die de werkgever betaalt aan het Fonds is in enig jaar maximaal 28% van de ongemaximeerde loonsom.
Als in enig jaar de kostendekkende premie dermate hoog is dat het maximum van 28% wordt geraakt, betekent dat dat de opslagen genoemd in lid 4. lager worden. In de eerste instantie wordt de voorwaardelijke rentebuffer gebruikt (1,3%), daarna de vaste opslag voor de versterking van de financiële positie van het Fonds (2,3%), daarna eventuele middelen uit het premiedepot, daarna de vaste opslag voor de deelnemers van 1,3% en daarna de vaste opslag voor de deelnemers van 4,4%. Als dit nog steeds onvoldoende is om de pensioenregeling nominaal te kunnen inkopen, dan wordt de pensioenopbouw van de medewerker in dat jaar verminderd.
- 6) Deze premie wordt opgebracht door werkgever en deelnemers samen. Voor rekening van de werkgever komt het verschil tussen de totale premie als bedoeld in lid 3, 4 en 5 van dit artikel en de op de deelnemers ingehouden premie als bedoeld in lid 7) van dit artikel.
- 7) De hoogte van de bijdrage die de deelnemers, met inbegrip van de personen waarvoor het deelnemerschap wordt voortgezet op grond van het bepaalde in artikel 2, lid 3 sub b en c), verschuldigd zijn ligt vast in de CAO. De deelnemersbijdrage wordt ingehouden op het salaris of op de door de werkgever aan werknemer verstrekte uitkering onder welke naam dan ook.

Premie-egalitatie depot en toeslagendepot

- 8) Het Fonds heeft in het kader van de overgang naar een gemaximeerde premie per 1 januari 2015 een premie-egalitatie depot ingesteld.
- 9) Tevens heeft het Fonds in het kader van de overgang van onvoorwaardelijke toeslagverlening voor deelnemers tot en met 31 december 2014 naar een voorwaardelijke toeslagverlening voor deelnemers vanaf 1 januari 2015, per 1 januari 2015 een toeslagendepot ingesteld.

- 10) Jaarlijks worden de in dit artikel in lid 4 sub a. en b. genoemde vaste opslagen van (maximaal) 4,4% en (maximaal) 1,3% als dotatie aan deze depots toegevoegd. Peildatum voor de berekening van de toevoeging van middelen aan en onttrekking van middelen uit de depots in een bepaald kalenderjaar is 30 september van het voorgaande jaar. Deze toevoeging en onttrekking vindt vervolgens jaarlijks op de volgende wijze en in de genoemde volgorde plaats.
- 11) Indien wordt vastgesteld dat de door het Fonds te ontvangen premie (exclusief 4,4% en 1,3% opslag voor de premie-egalisatie dan wel voorwaardelijke toeslagverlening) in het betreffende kalenderjaar niet voldoende is om het in artikel 6 lid 2 genoemde opbouwpercentage te realiseren, vindt onttrekking aan het premie-egalisatiedepot plaats. De hoogte van de onttrekking is zodanig dat een vermindering op de jaarinkoop zoals bedoeld in lid 5 van dit artikel kan worden voorkomen of beperkt met als maximum de dan geldende waarde van het premie-egalisatiedepot.
- 12) Indien de middelen uit het premie-egalisatiedepot onvoldoende zijn ter bekostiging van de realisatie van het in artikel 6 lid 2 toegezegde opbouwpercentage, wordt de resterende aanvulling uit de premie-opslagen van 4,4% en 1,3% bekostigd.
- 13) Indien er sprake is van een korting op de opgebouwde pensioenaanspraken en ingegane pensioenuitkeringen als bedoeld in artikel 134 Pensioenwet, vindt onttrekking aan het premie-egalisatiedepot plaats. De hoogte van de onttrekking is zodanig dat de korting kan worden voorkomen of beperkt met als maximum de dan geldende waarde van het premie-egalisatiedepot.
- 14) Indien er in enig jaar sprake is geweest van een korting van de pensioenopbouw omdat de kostendekkende premie voor de pensioenopbouw meer bedroeg dan 28% van de ongemaximeerde loonsom, zal het premie-egalisatiedepot worden gebruikt om deze korting te repareren. De hoogte van de reparatie wordt begrensd door de in het depot beschikbare middelen en het fiscale kader zoals dat van toepassing is in het boekjaar waarin de reparatie plaatsvindt, tenzij wet- en regelgeving zich hiertegen verzetten.
- 15) Indien de in artikel 6 genoemde voorwaardelijke toeslagverlening voor deelnemers in enig jaar niet volledig gerealiseerd kan worden, vindt vanuit het toeslagendepot een aanvulling op de daadwerkelijk verleende toeslag plaats. Ter financiering van deze aanvulling wordt het toeslagendepot aangevuld met het deel van de premie-opslagen van 4,4% en 1,3% dat na toepassing van het bepaalde in lid 12 en lid 14 van dit artikel resteert, maar niet meer dan nodig is om de aanvullende toeslag te bekostigen. Hierbij geldt dat de aanvullende toeslag ook kan bestaan uit eerder niet gegeven aanvullende toeslagen omdat de in dat jaar beschikbaar gestelde (resterende) 4,4% opslag en 1,3% ontoereikend was. De hoogte van deze aanvulling wordt begrensd door de in het depot beschikbare middelen en bedraagt maximaal het verschil tussen de feitelijke procentuele wijziging van de consumentenprijsindex voor alle huishoudens in het voorgaande jaar (meetperiode oktober-oktober) en de toeslag die het Fonds zelf uit algemene middelen kan aanwenden voor toeslagverlening per 1 januari van het betreffende jaar. De hier bedoelde aanvullende toeslagverlening is slechts

- toegestaan als de beleidsdekkingsgraad per de peildatum en de maanddekkingsgraad per 1 januari van het betreffende jaar van toeslagverlening zich beiden bevinden boven het minimaal vereist eigen vermogen, met dien verstande dat daarbij de voorwaarden ten aanzien van de toekomstbestendige indexatieregels zoals opgenomen in artikel 15 van het Besluit financieel toetsingskader pensioenfondsen niet in acht hoeven te worden genomen. In plaats daarvan zijn de artikelen 15a en 15b van het zojuist genoemde Besluit van toepassing.
- 16) Indien na toepassing van het bepaalde in lid 15 van dit artikel een deel van de premie-opslagen van 4,4% en 1,3% resteert, wordt dit resterende deel toegevoegd aan het premie-egaliseringsdepot.
- 17) Vanaf 1 januari 2016 wordt het over het in het premie-egaliseringsdepot aanwezige saldo behaalde fondsrendement toegevoegd aan het premie-egaliseringsdepot, zoals dat is gerealiseerd tot en met het derde kwartaal. Over het vierde kwartaal van het jaar wordt over het premie-egaliseringsdepot geen rendement (0%) toegevoegd.
- 18) Indien sociale partners dit overeenkomen, kan de opslag van (maximaal) 4,4% en 1,3% ook op een andere wijze dan hierboven omschreven worden verdeeld over het toeslagendepot en het premie-egaliseringsdepot. Een wijziging kan niet met terugwerkende kracht worden uitgevoerd en het Fonds zal direct aansluitend op het besluit door de werkgever op de hoogte worden gesteld.
- 19) De onttrekkingen aan het toeslagendepot onder de in dit artikel genoemde voorwaarden kunnen – met inachtneming van hetgeen ter zake de looptijd, evaluatie en jaarlijkse monitoring van de pensioenregeling in de CAO is bepaald - plaatsvinden gedurende maximaal 10 jaar. Indien het toeslagendepot na afloop van deze maximale termijn nog middelen bevat, kan het voort blijven bestaan. De in het toeslagendepot aanwezige middelen worden vanaf dat moment overeenkomstig bovenstaande wijze aangewend, met dien verstande dat daarbij de voorwaarden ten aanzien van de toekomstbestendige indexatieregels zoals opgenomen in artikel 15 van het Besluit financieel toetsingskader pensioenfondsen in acht dienen te worden genomen.

Artikel 20 Voorbehoud werkgever

- 1) De werkgever behoudt zich het recht voor de werkgeversbijdrage in de premie te verminderen of te beëindigen ingeval van ingrijpende wijziging van omstandigheden. Zodanige omstandigheden worden in elk geval geacht aanwezig te zijn indien:
- a) sprake is van een ingrijpende wijziging van de pensioenwetgeving of sociale verzekeringswetten die een relatie heeft met de pensioenregeling;
  - b) de werkgever tot de conclusie komt dat onverminderde afdracht van zijn bijdrage op grond van de financiële resultaten van de onderneming niet langer verantwoord is.

- 2) Indien de werkgever voornemens is van dit recht gebruik te maken zal hij dit voornemen onmiddellijk schriftelijk aan het Fonds en aan degenen wier pensioen of aanspraak op pensioen door het besluit wordt getroffen, meedelen.
- 3) De werkgever behoudt zicht het recht voor de pensioenovereenkomst eenzijdig te wijzigen indien er sprake is van een zodanig zwaarwegend belang van werkgever, dat het belang van de werknemers dat door de wijziging wordt geschaad daarvoor naar maatstaven van redelijkheid en billijkheid moet wijken. Een eenzijdige wijziging van de overeenkomst heeft geen terugwerkende kracht.

Artikel 21 Verminderen van aanspraken

- 1) Indien zich een situatie voordoet als beschreven in artikel 20 lid 1 sub a, treedt de werkgever in overleg met de werknemers (svertegenwoordigers) over aanpassing van de pensioenovereenkomst en zal hij alles doen wat redelijkerwijze van hem gevergd kan worden om de aanpassing van de pensioenovereenkomst zo spoedig mogelijk te realiseren. In afwachting van de aanpassing van de pensioenovereenkomst en van het pensioenreglement zal het Fonds de opbouw van pensioen staken met ingang van de datum waarop de bijdrage is verminderd en wordt uitsluitend de dekking van het overlijdensrisico en de arbeidsongeschiktheidspensioenen gecontinueerd. Na aanpassing van de pensioenovereenkomst en het pensioenreglement zullen over de periode waarin de opbouw verminderd of gestaakt is, alsnog pensioenrechten worden toegekend overeenkomstig het nieuwe reglement. De hiervoor bedoelde aanpassingen hebben geen gevolgen voor de op dat moment al eerder opgebouwde pensioenaanspraken.
- 2) Wanneer als gevolg van de aanpassing van het reglement aan wettelijke voorzieningen reserves vrijvallen blijven deze eigendom van het Fonds, tenzij in de wet anders wordt bepaald. De in dit artikel bedoelde aanpassing van het reglement treedt in werking op de datum van invoering of wijziging van genoemde voorziening.
- 3) Indien de bezittingen van het Fonds onvoldoende zijn ter dekking van de technische voorzieningen en van het vereist vermogen kunnen de opgebouwde rechten en aanspraken op pensioen van de deelnemer, gewezen deelnemers, gepensioneerden en gewezen partner met een voor alle belanghebbenden gelijk percentage worden verminderd, met inachtneming van het bepaalde in artikel 134 Pensioenwet.
- 4) Het bestuur zal de (gewezen) deelnemers, gepensioneerden en gewezen partners ter stond schriftelijk informeren over de in de leden 1 en 3 bedoelde vermindering, voor zover deze voor hen van toepassing is. De vermindering bedoeld in lid 3 zal niet eerder worden doorgevoerd dan 1 maand na het tijdstip waarop bedoelde informatie is verstrekt.

Artikel 22 Betaling van pensioen

- 1) De uitbetaling van de pensioenen geschiedt aan de rechthebbende.
- 2) De pensioenen worden in kalendermaand termijnen vooruit uitbetaald op een door de rechthebbende aan te wijzen bankrekening. In geval van aanwijzing door de rechthebbende van een bankrekeningnummer dat niet voldoet aan de IBAN specificaties, is het Fonds bevoegd de kosten van de uitbetaling bij de rechthebbende in rekening te brengen. Dit kan geschieden door middel van het in mindering brengen van de kosten op de uit te keren pensioenen.
- 3) De volgens de bepalingen van dit reglement berekende pensioenbedragen worden op volle euro's in veelvouden van vier naar boven afgerond.
- 4) Het bestuur is bevoegd, alvorens een pensioen uit te betalen, een bewijs te vorderen dat de belanghebbende nog in leven is, evenals een verklaring betreffende de burgerlijke staat.
- 5) Het Fonds zal op de pensioenen de wettelijk voorgeschreven inhoudingen verrichten.
- 6) Ten onrechte uitbetaalde uitkeringen dienen te worden terugbetaald.

Artikel 23 Verplichtingen van de (gewezen) deelnemers en gepensioneerden

- 1) Op verzoek van het bestuur dient de deelnemer, gewezen deelnemer, gepensioneerde of andere rechthebbende op pensioen alle informatie te verstrekken die nodig is voor de uitvoering van dit reglement. Wordt niet aan deze verplichting voldaan, dan is het bestuur gerechtigd om de pensioenuitkering naar eigen inzicht vast te stellen.
- 2) De (gewezen) deelnemer of gepensioneerde dient het Fonds voorts terstond te informeren over wijzigingen in de burgerlijke staat, het aangaan of beëindigen van een geregistreerd partnerschap of een gemeenschappelijke huishouding.
- 3) De arbeidsongeschikte deelnemer dient het Fonds onmiddellijk te informeren over elke wijziging in de mate van zijn arbeidsongeschiktheid.
- 4) Indien een (gewezen) deelnemer gebruik wil maken van de mogelijkheden als bedoeld in de artikelen 15, 16, 17 en/of 18, dient hij daartoe een schriftelijk verzoek bij het bestuur in, een en ander met inachtneming van de door het bestuur en de werkgever vastgestelde regels.

Artikel 24 Verstrekken van informatie aan en door het Fonds

- 1) Het Fonds zorgt ervoor dat de deelnemers bij toetreding schriftelijk op de hoogte worden gesteld van de inhoud van de geldende statuten en het geldende pensioenreglement. Indien zich daarin wijzigingen voordoen, worden de deelnemers daarvan binnen drie maanden na de wijziging door het Fonds op de hoogte gesteld.
- 2) Het Fonds stelt overige belanghebbenden in staat desgewenst van de geldende statuten en het geldende pensioenreglement kennis te nemen.
- 3) Het Fonds verstrekt de (gewezen) deelnemers, de ex-partners en de pensioengerechtigden de informatie zoals voorgeschreven bij of krachtens de Pensioenwet.
- 4) Op verzoek van de deelnemer of de gewezen deelnemer verstrekt het Fonds binnen drie maanden een opgave van de opbouwde pensioenaanspraken. Daarnaast verstrekt het Fonds op verzoek aan de deelnemer, de gewezen deelnemer, de gewezen partner en de pensioengerechtigde de informatie als bedoeld in artikel 46 van de Pensioenwet dan wel de daarop gebaseerde algemene maatregel van bestuur. Voor zover de wettelijke regels zich daartegen niet verzetten, kan het Fonds een vergoeding vragen voor deze informatie op verzoek.
- 5) De (gewezen) deelnemer ontvangt binnen drie maanden na een daartoe strekkend verzoek een opgave van het geregistreerde aantal deelnemingsjaren (als bedoeld in artikel 2 Besluit sociaal akkoord 2004).

Artikel 25 Beslag, overdracht, inpandgeving en afkoop

- 1) Beslag op pensioen is slechts mogelijk indien en voor zover dit wettelijk is toegestaan.
- 2) Overdracht –niet zijnde een waardeoverdracht als bedoeld in artikel 13-, inpandgeving of elke andere handeling, waardoor de deelnemer, gewezen deelnemer of gepensioneerde enig recht op pensioen of aanspraak op pensioen aan een ander toekent anders dan het verlenen van zekerheid voor het verkrijgen van uitstel van betaling als bedoeld in artikel 25, vierde lid van de Invorderingswet, heeft slechts werking ten opzichte van het Fonds voor zover beslag op pensioen geldig zou zijn bij ontbreken van andere inkomsten.
- 3) In geval van beslaglegging op pensioenen is het bestuur bevoegd de daarmee gepaard gaande kosten geheel of gedeeltelijk bij de rechthebbende op dat pensioen in rekening te brengen, al dan niet voor verrekening met dat pensioen.
- 4) Volmacht tot invordering van het pensioen, onder welke vorm of welke benaming ook verleend, is steeds herroepelijk.
- 5) Indien aanspraken op ouderdomspensioen op de datum van beëindiging van de deelneming, ander dan door pensionering of overlijden, het bedrag,

bedoeld in artikel 66 van de Pensioenwet niet te boven gaan, kan het pensioen worden afgekocht. Bij de toetsing of het wettelijk afkoopbedrag wordt overschreden, worden aanspraken die ingaan op 65-jarige leeftijd en aanspraken die ingaan op 68-jarige leeftijd bij elkaar opgeteld. Het Fonds neemt alvorens de gewezen deelnemer hierover te informeren, een wachttijd van 2 jaar in acht; waarna de gewezen deelnemer kan besluiten de aanspraak af te kopen. Bij beëindiging van de deelneming voor 1 januari 2007, kan het Fonds ook voorstellen tot afkoop over te gaan. De betrokkene dient aan te geven met afkoop in te stemmen. Het bedrag van de afkoopwaarde is gelijk aan de contante waarde van de aanspraken, berekend volgens door het bestuur, na advies van de actuaris, vastgestelde verzekeringstechnische grondslagen. De hiervoor geldende afkoopfactoren zijn opgenomen in bijlage V en XI.

- 6) Behoudens in de bij of krachtens dit reglement voorziene gevallen kan pensioen of een aanspraak op pensioen niet worden afgekocht.
- 7) Elk beding strijdig met het bepaalde in een van de voorgaande leden van dit artikel, is ten opzichte van het Fonds nietig.

Artikel 26 Overgangsregeling pensioenen

- 1) (Gewezen) deelnemers die vóór 1 januari 2014 aanspraken op tijdelijk ouderdomspensioen, prepensioen dan wel ouderdomspensioen met een pensioenrichtleeftijd van 65 jaar met bijbehorend nabestaandenpensioen hebben opgebouwd op grond van een van de pensioenreglementen van het Fonds, behouden aanspraak op de tot en met 31 december 2013 overeenkomstig die regelingen opgebouwde aanspraken op pensioen en – in verband met de toepassing van artikel 10, leden 2) en 4) – van de tot en met 31 december 2013 opgebouwde deelnemingstijd. Voor de aanspraken en rechten op ouderdoms- en partnerpensioen die vanaf 1 januari 2006 tot en met 31 december 2013 zijn verworven is de pensioenrichtdatum in afwijking van de pensioenrichtdatum onder artikel 1 sub r van dit reglement gelijk aan de eerste dag van de maand waarin de (gewezen) deelnemer de leeftijd van 65 jaar bereikt. Laatstgenoemde aanspraken blijven ongewijzigd in stand conform het tot en met 31 december 2013 van toepassing zijnde Pensioenreglement 2006.
- 2) De door (gewezen) deelnemers vanaf 1 januari 2014 opgebouwde aanspraken op ouderdomspensioen met een pensioenrichtleeftijd van 67 jaar, die gold vanaf 1 januari 2014 tot en met 31 december 2017, worden per 31 december 2017 omgezet naar aanspraken op ouderdomspensioen op basis van een pensioenrichtleeftijd van 68 jaar en als zodanig ingebracht in onderhavige pensioenregeling. Door toepassing van het bepaalde in de vorige volzin wijzigen de opgebouwde aanspraken op nabestaandenpensioen verkregen krachtens de tot en met 31 december 2017 geldende pensioenregeling niet.
- 3) De opgebouwde aanspraken op grond van die eerdere regelingen worden zolang het deelnemerschap aan onderhavige regeling voortduurt, aangepast overeenkomstig het gestelde in artikel 6, lid 4 tot en met 9. Na beëindiging

van het deelnemerschap worden deze aanspraken aangepast overeenkomstig het gestelde in artikel 14.

- 4) Het bepaalde in artikel 3, lid 3) en de in artikelen 15 tot en met 18, is van overeenkomstige toepassing op de in lid 1) en 2) van dit artikel bedoelde pensioenen.
- 5) De opgebouwde aanspraken volgens lid 1) van dit artikel kunnen omvatten een aanspraak op prepensioen of aanspraken op een (tijdelijk) ouderdomspensioen en overbruggingspensioen die ingaan vóór de pensioenrichtdatum.
Op verzoek van de (gewezen) deelnemer worden de aanspraak op prepensioen, tijdelijk ouderdomspensioen en/of overbruggingspensioen op de pensioeningangsdatum omgezet in een levenslang ouderdomspensioen voor zover de voornoemde aanspraken op dat moment nog niet zijn ingegaan. Het bepaalde in de vorige volzin vindt toepassing onder inachtneming van de door het bestuur vastgestelde regels.
Daarnaast kunnen de opgebouwde aanspraken volgens lid 2) van dit artikel omvatten een aanspraak op partnerpensioen en/of wezenpensioen. De deelnemer heeft het recht om de ingang van de in de eerste volzin van dit lid vermelde pensioenen eveneens uit te stellen of te vervroegen. Ten aanzien van de herrekening van deze pensioenen is het bepaalde in artikel 15 zo veel mogelijk van overeenkomstige toepassing waarbij de in dat artikel genoemde normen toegepast zullen worden op de som van het in dit lid bedoelde prepensioen (tijdelijk) ouderdomspensioen en de tot en met 31 december 2005 opgebouwde aanspraak op ouderdomspensioen als bedoeld in lid 1) van dit artikel en de eventueel vanaf 1 januari 2006 opgebouwde aanspraken op ouderdomspensioen als bedoeld in artikel 6.
- 6) Indien en voor zover er een aanspraak bestaat op partner- en wezenpensioen dat is opgebouwd:
  - a. tot en met 31 december 2002 voor diegenen die op 31 december 2002 deelnamen in het Fonds;
  - b. tot en met 31 december 2004 voor diegenen die op 31 december 2004 deelnamen in de Stichting Pensioenfonds Pensioen- & Verzekeringskamer, komt dat pensioen ook tot uitkering bij overlijden als gewezen deelnemer.
- 7) Behoudens wetswijzigingen die hiervoor andere regels invoeren, zullen reeds opgebouwde aanspraken op ouderdomspensioen – met uitzondering van de pensioenaanspraken zoals bedoeld in het eerste lid van dit artikel - in de toekomst automatisch omgezet worden als de pensioenrichtleeftijd in de pensioenregeling verhoogd wordt.

Artikel 27 Klachten- en geschillenregeling

- 1) Een deelnemer, gewezen deelnemer of pensioengerechtigde die van mening is dat het Fonds zijn pensioen niet juist heeft vastgesteld of op andere wijze niet juist heeft gehandeld, kan daarover een klacht indienen op de wijze als omschreven in de klachten- en geschillenregeling van het Fonds.

- 2) Als er na het doorlopen van de klachten- en geschillenregeling nog steeds verschil van mening bestaat, kan de deelnemer, gewezen deelnemer of pensioengerechtigde het geschil voorleggen aan de Ombudsman Pensioenen of de burgerlijk rechter.

Artikel 28 Inwerkingtreding en benaming

Dit reglement kan worden aangehaald als "Pensioen DNB" (Pensioenreglement 2015) en is door het bestuur van het Fonds vastgesteld per 1 januari 2018, in zijn vergadering van 24 januari 2018.

drs. F.A. Schilthuis
voorzitter

P.W.G.F. ten Westeneind
secretaris

Bijlage I Vervroegen of uitstellen van het ouderdomspensioen (pensioenleeftijd 65)

Op grond van het bepaalde in artikel 15 van het Pensioenreglement 2015 heeft de (gewezen) deelnemer het recht om de aanspraak op ouderdomspensioen – al dan niet voor een deel – eerder dan de reglementaire ingangsdatum van voornoemd pensioen te laten ingaan, dan wel de ingang ervan uit te stellen.

Met betrekking tot dit recht zijn de navolgende procedureregels van toepassing: De werknemer dient gelijktijdig een schriftelijk verzoek in bij werkgever tot ontbinding van de arbeidsovereenkomst en een schriftelijk verzoek aan het Fonds voor de toekenning van een direct ingaand pensioen tenminste 2 maanden voorafgaand aan de ingangsdatum. De werknemer dient een schriftelijk verzoek in bij het Fonds tot uitstel van de reglementaire ingangsdatum van het ouderdomspensioen tenminste 2 maanden voorafgaand aan deze datum.

Vervroegd deeltijd ouderdomspensioen

De werknemer heeft de keuze om in deeltijd te gaan werken of een bestaande deeltijdafsprak te wijzigen onder toekenning van een direct ingaand (vervroegd) deeltijd ouderdomspensioen. De werknemer heeft de keuze om de bestaande deeltijdafsprak te wijzigen door vermindering van de gemiddelde werkweek in combinatie met verhoging van het (vervroegd) deeltijdpensioen. Na ingang van het (vervroegd) deeltijdpensioen is het niet mogelijk dit pensioen te verlagen dan wel te laten vervallen in combinatie met werken in deeltijd.

Grondslagen

De navolgende door het bestuur vastgesteld en algemeen aanvaarde actuariële grondslag worden toegepast:

- AG prognosetafel 2016 gecorrigeerd met ervaringssterfte vastgesteld op basis van het Aon Hewitt postcodemodel, startjaar 2018;
- Leeftijdsverschil partners: de mannelijke partner is 3 jaar ouder dan de vrouwelijke partner;
- Rekenrente: 12 maandsmiddeling van de officiële RTS over de periode oktober 2016 tot en met september 2017;
- Kostenopslagen: geen

Factoren voor vervroeging of uitstel ouderdomspensioen

De percentages in de tabel geven aan hoe hoog het ouderdomspensioen is in relatie tot het pensioen dat bij ingang op 65-jarige leeftijd zou zijn verkregen (65 jaar = 100%)

Leeftijd	Factor
55	63.3%
56	66.0%
57	68.9%
58	72.0%
59	75.2%
60	78.7%
61	82.4%
62	86.4%
63	90.6%
64	95.1%
65	100.0%
66	105.3%
67	111.1%
68	117.6%
69	124.8%
70	132.9%
71	141.9%
72	151.9%

Deze factoren gelden tot en met 31 december 2018.

Bijlage II Uitrust van partnerpensioen en ouderdompensioen (pensioenleeftijd 65)

Op grond van het bepaalde in artikel 16 van het Pensioenreglement 2015 heeft de (gewezen) deelnemer het recht om de aanspraak op partnerpensioen uit te ruilen tegen een hoger of eerder ingaand ouderdompensioen en omgekeerd. Met betrekking tot dit recht zijn de navolgende procedureregels van toepassing: De (gewezen) deelnemer dient een verzoek om uit te ruilen, tenminste 3 maanden voorafgaand aan de ingangsdatum van het pensioen schriftelijk in bij het Fonds. De aanpassingen van de pensioenen worden berekend met behulp van een uitrustfactor. Nadat eventueel een pensioen is vervroegd kan vervolgens het pensioen worden uitrust en daarna worden gevariabiliseerd.

Grondslagen

De navolgende door het bestuur vastgestelde en algemeen aanvaarde actuariële grondslagen worden toegepast:

- AG prognosetafel 2016 gecorrigeerd met ervaringssterfte vastgesteld op basis van het Aon Hewitt postcodemodel, startjaar 2018;
- Leeftijdsverschil partners: de mannelijke partner is 3 jaar ouder dan de vrouwelijke partner;
- Rekenrente: 12 maandsmiddeling van de officiële RTS over de periode oktober 2016 tot en met september 2017;
- Kostenopslagen: geen

Factoren zijn van toepassing tot en met 31 december 2018.

Uitrust verhogingsfactor voor ouderdompensioen

Tegen inlevering van € 100,00 partnerpensioen wordt € 18,80 ouderdompensioen (vanaf leeftijd 65) verkregen.

Uitrust verhogingsfactor voor partnerpensioen

Tegen inlevering van € 100 ouderdompensioen wordt € 388,30 partnerpensioen (vanaf leeftijd 65) verkregen.

Bijlage III Variabel ouderdomspensioen en partnerpensioen (pensioenleeftijd 65)

Op grond van het bepaalde in artikel 17 van het Pensioenreglement 2015 heeft de (gewezen) deelnemer het recht om te kiezen voor een ouderdomspensioen of uitgesteld pensioen waarvan de termijn in hoogte fluctueren binnen de verhouding 100:75. Het partnerpensioen wordt niet herrekend.

Met betrekking tot dit recht zijn de navolgende procedureregels van toepassing: De (gewezen) deelnemer dient een verzoek om de uitkering van een ouderdoms- of uitgesteld ouderdomspensioen in hoogte te laten variëren, tenminste 3 maanden voorafgaand aan de ingangsdatum, schriftelijk bij het Fonds.

De partner heeft op de ingangsdatum van het partnerpensioen op grond van het bepaalde in artikel 18, lid 5) het recht om te kiezen voor een partnerpensioen waarvan de termijnen in hoogte fluctueren.

De variatie in hoogte van de uitkering heeft betrekking op een termijn van minimaal een jaar en kan slechts betrekking hebben op één hogere (of lagere) uitkeringstermijn en vervolgens een levenslange uitkering.

Nadat eventueel een ouderdoms- of uitgesteld ouderdomspensioen is vervroegd kan vervolgens dit pensioen worden uitgeruild en daarna worden gevariabiliseerd.

Grondslagen

De navolgende door het bestuur vastgestelde en algemeen aanvaarde actuariële grondslagen worden toegepast:

- AG prognosetafel 2016 gecorrigeerd met ervaringssterfte vastgesteld op basis van het Aon Hewitt postcodemodel, startjaar 2018;
- Leeftijdsverschil partners: de mannelijke partner is 3 jaar ouder dan de vrouwelijke partner;
- Rekenrente: 12 maandsmiddeling van de officiële RTS over de periode oktober 2016 tot en met september 2017;
- Kostenopslagen: geen

Factoren zijn van toepassing tot en met 31 december 2018.

Bij de vaststelling van de hoogte van het pensioen worden de volgende tabellen gehanteerd:

Factoren hoog/laag ouderdomspensioen

Uitgangspunt is dat eerst een aantal jaren een hoog pensioen wordt verkregen en daarna een levenslang pensioen. De factoren in de tabel moeten worden vermenigvuldigd met het levenslange ouderdomspensioen om de hoogte van het tijdelijke hoge pensioen te bepalen. Het levenslange lage pensioen is gelijk aan 75% van het tijdelijke hoge pensioen.

Duur van hoge uitkering	Factor
1	1.31
2	1.29
3	1.27
4	1.26
5	1.24
6	1.23
7	1.21
8	1.20
9	1.19
10	1.18
11	1.17
12	1.16
13	1.15
14	1.14
15	1.13
16	1.12
17	1.12

Factoren laag/hog ouderdomspensioen

Uitgangspunt is dat eerst een aantal jaren een laag pensioen wordt verkregen en daarna een levenslang hoog pensioen. De factoren in de tabel moeten worden vermenigvuldigd met het levenslang ouderdomspensioen om de hoogte van het levenslange hoge pensioen te bepalen. Het tijdelijke lage pensioen is gelijk aan 75% van het levenslange hoge pensioen.

Duur van lage uitkering	Factor
1	1.01
2	1.02
3	1.04
4	1.05
5	1.06
6	1.07
7	1.08
8	1.09
9	1.10
10	1.11
11	1.12
12	1.13
13	1.14
14	1.15
15	1.16
16	1.16
17	1.17

Factoren hoog/laag nabestaandenpensioen

Uitgangspunt is dat eerst een aantal jaren een hoog nabestaandenpensioen wordt verkregen en daarna een levenslang laag pensioen. De factoren in de tabel moeten worden vermenigvuldigd met het levenslange nabestaandenpensioen om de hoogte van het tijdelijke hoge pensioen te bepalen. Het levenslange lage pensioen is gelijk aan 75% van het tijdelijke hoge pensioen.

Duur van hoge uitkering	Factor	uitkering	
		26	1.10
1	1.31	27	1.09
2	1.29	28	1.09
3	1.28	29	1.09
4	1.26	30	1.08
5	1.24	31	1.08
6	1.23	32	1.08
7	1.22	33	1.08
8	1.21	34	1.07
9	1.20	35	1.07
10	1.19	36	1.07
11	1.18	37	1.07
12	1.17	38	1.06
13	1.16	39	1.06
14	1.16	40	1.06
15	1.15	41	1.06
16	1.14	42	1.06
17	1.14	43	1.05
18	1.13	44	1.05
19	1.13	45	1.05
20	1.12	46	1.05
21	1.12	47	1.05
22	1.11	48	1.05
23	1.11		
24	1.11		
25	1.10		
Duur van hoge	Factor		

Bijlage IV Keuzerecht partnerpensioen en wezenpensioen (pensioenleeftijd 65)

Op grond van het bepaalde in artikel 9, lid 7), artikel 11, lid 6) en artikel 18 van het Pensioenreglement 2015 heeft de gewezen deelnemer het recht om het op de ontslagdatum

- a. toegekende partner- en wezenpensioen die ingaan bij zijn overlijden als gepensioneerde, om te zetten in een lagere aanspraak op partner- en wezenpensioen dat zowel ingaat na zijn overlijden als gepensioneerde als na zijn overlijden als gewezen deelnemer,
- b. dan wel een deel van zijn ouderdompensioen om te zetten in een aanspraak op partnerpensioen en wezenpensioen die ingaan na zijn overlijden als gewezen deelnemer.

Met betrekking tot dit recht zal het Fonds de (gewezen) deelnemer een schriftelijke opgave verstrekken van de aanspraken op pensioenen na toepassing van deze keuzemogelijkheden. De (gewezen) deelnemer dient binnen drie weken na het versturen van deze schriftelijke opgave een schriftelijk verzoek tot omzetting in bij het Fonds.

Grondslagen

De navolgende door het bestuur vastgestelde en algemeen aanvaarde actuariële grondslagen worden toegepast:

- AG prognosetafel 2016 gecorrigeerd met ervaringssterfte vastgesteld op basis van het Aon Hewitt postcodemodel, startjaar 2018;
- Leeftijdsverschil partners: de mannelijke partner is 3 jaar ouder dan de vrouwelijke partner;
- Rekenrente: 12 maandsmiddeling van de officiële RTS over de periode oktober 2016 tot en met september 2018;
- Kostenopslagen: geen

Factoren zijn van toepassing tot en met 31 december 2018.

Omzettingsfactoren behorende bij artikel 18 lid 1 sub a. ten behoeve van de omzetting van uitgesteld partnerpensioen in een direct ingaand partnerpensioen vanaf de ontslagdatum

Leeftijd	Factor	Leeftijd	Factor
17	71.5%	41	73.7%
18	71.4%	42	74.0%
19	71.4%	43	74.3%
20	71.5%	44	74.6%
21	71.5%	45	75.0%
22	71.6%	46	75.4%
23	71.6%	47	75.9%
24	71.7%	48	76.4%
25	71.8%	49	77.0%
26	71.8%	50	77.6%
27	71.9%	51	78.2%
28	72.0%	52	79.0%
29	72.1%	53	79.8%
30	72.1%	54	80.7%
31	72.2%	55	81.7%
32	72.3%	56	82.9%
33	72.4%	57	84.1%
34	72.5%	58	85.4%
35	72.7%	59	86.9%
36	72.8%	60	88.6%
37	72.9%	61	90.4%
38	73.1%	62	92.5%
39	73.3%	63	94.7%
40	73.5%	64	97.2%
		65	100.0%

Omzettingsfactoren behorende bij artikel 18 lid 1 sub b. ten behoeve van de omzetting van ouderdomspensioen in een direct ingaand partnerpensioen vanaf de ontslagdatum

Zoals al vermeld in bijlage II zal tegen inlevering van € 100,= ouderdomspensioen € 388,30 aan partnerpensioen (met risicodekking vanaf leeftijd 65) worden verkregen.

Aanvullend gelden factoren die van toepassing zijn bij jongere leeftijden en die gelden voor de voortzetting van de dekking van het partnerpensioen vanaf de ontslagdatum. Bepalend daarvoor is de leeftijd op de ontslagdatum.

De factoren zijn:

Leeftijd	Factor
t/m 50	95.0%
51	94.6%
52	94.3%
53	94.0%
54	93.9%
55	93.8%
56	93.9%
57	94.1%
58	94.4%
59	94.8%
60	95.3%
61	96.0%
62	96.8%
63	97.7%
64	98.8%
65	100.0%

Bovenstaande houdt in dat tegen inlevering van € 100,= ouderdomspensioen een bedrag van € 388,30 partnerpensioen wordt verkregen voor een 65-jarige en € 368,81 (95,0 van € 388,30) voor een deelnemer die jonger is dan 51 jaar.

Nadat de uitruil heeft plaatsgevonden, heeft het partnerpensioen een dadelijke risicodekking. Het maakt dan niet uit of een deelnemer als gewezen deelnemer of als pensioengerechtigde komt te overlijden.

Bijlage V Afkoopfactoren voor een klein pensioen (Pensioenleeftijd 65)

Op grond van het bepaalde in artikel 25, lid 5) van het Pensioenreglement 2015 gelden de navolgende factoren die afhankelijk zijn van de leeftijd van de deelnemer en de vermelde gehanteerde grondslagen.

Grondslagen

De navolgende door het bestuur vastgestelde en algemeen aanvaarde actuariële grondslagen worden toegepast:

- De uitruilfactoren zijn overeenkomstig wettelijke voorschriften gebaseerd op collectieve actuariële gelijkwaardigheid;
- AG prognosetafel 2016 gecorrigeerd met ervaringssterfte vastgesteld op basis van het Aon Hewitt postcodemodel, startjaar 2018;
- De rentetermijnstructuur zoals deze door de toezichthouder is gepubliceerd op 30 september 2017.
- De man-vrouw verhouding vastgesteld op 71% / 29%.

De factoren zijn van toepassing tot en met 31 december 2018.

In de daaropvolgende jaren zal de afkoopfactor jaarlijks worden aangepast op 1 januari van het nieuwe jaar op basis van de gepubliceerde rentetermijnstructuur zoals door de toezichthouder wordt gepubliceerd op 30 september van het daaraan voorafgaande jaar.

Leeftijd	Afkoopbedrag per € 100,= ouderdompensioen
20	756.24
21	774.41
22	792.96
23	811.89
24	831.22
25	850.95
26	871.07
27	891.59
28	912.49
29	933.80
30	955.52
31	977.63
32	1,000.13
33	1,023.02
34	1,046.29
35	1,069.93
36	1,093.93
37	1,118.27
38	1,142.96
39	1,167.97
40	1,193.29
41	1,218.87
42	1,244.72
43	1,270.78
44	1,297.03
45	1,323.44
46	1,350.08
47	1,377.12
48	1,404.58
49	1,432.46
50	1,460.79
51	1,489.62
52	1,519.10
53	1,549.25
54	1,580.04
55	1,611.48
56	1,643.69
57	1,676.58
58	1,710.08
59	1,744.07
60	1,778.23
61	1,812.66
62	1,847.08
63	1,881.22
64	1,915.03
65	1,948.42

Bijlage VI Omzetting ouderdomspensioen in AOW-compensatie

1. Omzetting van € 100,= ouderdomspensioen geeft recht op een tijdelijk ouderdomspensioen (AOW-compensatie) ingaand op de pensioeningangsdatum tot de 1^e dag van de maand waarin de deelnemer 65 jaar wordt ter grootte van:

Bij omzetting op een pensioeningangsdatum van de 1^e dag van de maand van de:

60 ^e verjaardag	€ 369.5
61 ^e verjaardag	€ 468.7
62 ^e verjaardag	€ 634.2
63 ^e verjaardag	€ 965.3
64 ^e verjaardag	€ 1.958.5

Deze factoren gelden tot en met 31 december 2018.

Indien de AOW ingangsdatum niet valt in de maand waarin de deelnemer 65 jaar wordt, zal de AOW compensatie doorlopen tot de eerste dag van de maand volgend op de maand waarin de AOW-gerechtigde leeftijd wordt bereikt. In dergelijke gevallen gelden afwijkende bedragen. Deze zijn op aanvraag beschikbaar. (M.u.v. bijlage XII)

2. Het te verevenen deel van het ouderdomspensioen op grond van het bepaalde in artikel 12 van het pensioenreglement wordt op overeenkomstige wijze aangepast.
3. Het aldus ontstane tijdelijke ouderdomspensioen kan niet verder worden uitgeruild of gevariabiliseerd als bedoeld in de artikelen 16 en 17.
4. De maximale hoogte van de AOW-compensatie is gelijk aan twee maal de op de pensioendatum geldende uitkering voor gehuwde personen zonder toeslag als omschreven in de Algemene Ouderdoms Wet vermeerderd met de vakantietoeslag.

Bijlage VII Vervroegen of uitstellen van het ouderdomspensioen (Pensioenleeftijd 68)

Op grond van het bepaalde in artikel 15 van het Pensioenreglement 2015 heeft de (gewezen) deelnemer het recht om de aanspraak op ouderdomspensioen – al dan niet voor een deel – eerder dan de reglementaire ingangsdatum van voornoemd pensioen te laten ingaan, dan wel de ingang ervan uit te stellen.

Met betrekking tot dit recht zijn de navolgende procedureregels van toepassing: De werknemer dient gelijktijdig een schriftelijk verzoek in bij werkgever tot ontbinding van de arbeidsovereenkomst en een schriftelijk verzoek aan het Fonds voor de toekenning van een direct ingaand pensioen tenminste 2 maanden voorafgaand aan de ingangsdatum. De werknemer dient een schriftelijk verzoek in bij het Fonds tot uitstel van de reglementaire ingangsdatum van het ouderdomspensioen tenminste 2 maanden voorafgaand aan deze datum.

Vervroegd deeltijd ouderdomspensioen

De werknemer heeft de keuze om in deeltijd te gaan werken of een bestaande deeltijdafsprak te wijzigen onder toekenning van een direct ingaand (vervroegd) deeltijd ouderdomspensioen. De werknemer heeft de keuze om de bestaande deeltijdafsprak te wijzigen door vermindering van de gemiddelde werkweek in combinatie met verhoging van het (vervroegd) deeltijdpensioen. Na ingang van het (vervroegd) deeltijdpensioen is het niet mogelijk dit pensioen te verlagen dan wel te laten vervallen in combinatie met werken in deeltijd.

Grondslagen

De navolgende door het bestuur vastgesteld en algemeen aanvaarde actuariële grondslag worden toegepast:

- AG prognosetafel 2016 gecorrigeerd met ervaringssterfte vastgesteld op basis van het Aon Hewitt postcodemodel, startjaar 2018;
- Leeftijdsverschil partners: de mannelijke partner is 3 jaar ouder dan de vrouwelijke partner;
- Rekenrente: 12 maandsmiddeling van de officiële RTS over de periode oktober 2016 tot en met september 2017;
- Kostenopslagen: geen

Factoren voor vervroeging of uitstel ouderdomspensioen

De percentages in onderstaande tabel geven aan hoe hoog het ouderdomspensioen is in relatie tot het pensioen dat bij ingang op 68-jarige leeftijd zou zijn verkregen (68 jaar = 100%)

Leeftijd	Factor
55	53.6%
56	55.8%
57	58.2%
58	60.8%
59	63.5%
60	66.5%
61	69.7%
62	73.1%
63	76.8%
64	80.7%
65	85.0%
66	89.6%
67	94.4%
68	100.0%
69	105.9%
70	112.6%
71	120.1%
72	128.4%

Deze factoren gelden tot en met 31 december 2018. Met uitzondering van de vervroegingsfactor van 68 jaar naar 67 jaar. Deze factor is gelijk aan 1/1,059 en zal gelden tot en met 31 december 2022.

Bijlage VIII Uitruil van partnerpensioen en ouderdompensioen (Pensioenleeftijd 68)

Op grond van het bepaalde in artikel 16 van het Pensioenreglement 2015 heeft de (gewezen) deelnemer het recht om de aanspraak op partnerpensioen uit te ruilen tegen een hoger of eerder ingaand ouderdompensioen en omgekeerd. Met betrekking tot dit recht zijn de navolgende procedureregels van toepassing: De (gewezen) deelnemer dient een verzoek om uit te ruilen, tenminste 3 maanden voorafgaand aan de ingangsdatum van het pensioen schriftelijk in bij het Fonds. De aanpassingen van de pensioenen worden berekend met behulp van een uitruilfactor. Nadat eventueel een pensioen is vervroegd kan vervolgens het pensioen worden uitgeruild en daarna worden gevariabiliseerd.

Grondslagen

De navolgende door het bestuur vastgestelde en algemeen aanvaarde actuariële grondslagen worden toegepast:

- AG prognosetafel 2016 gecorrigeerd met ervaringssterfte vastgesteld op basis van het Aon Hewitt postcodemodel, startjaar 2018;
- Leeftijdsverschil partners: de mannelijke partner is 3 jaar ouder dan de vrouwelijke partner;
- Rekenrente: 12 maandsmiddeling van de officiële RTS over de periode oktober 2016 tot en met september 2018;
- Kostenopslagen: geen

Factoren zijn van toepassing tot en met 31 december 2018.

Uitruil verhogingsfactor voor ouderdompensioen

Tegen inlevering van € 100,00 partnerpensioen wordt € 21,10 ouderdompensioen (vanaf leeftijd 68) verkregen.

Uitruil verhogingsfactor voor partnerpensioen

Tegen inlevering van € 100 ouderdompensioen wordt € 342,00 partnerpensioen (vanaf leeftijd 68) verkregen.

Bijlage IX Variabel ouderdomspensioen en partnerpensioen (Pensioenleeftijd 68)

Op grond van het bepaalde in artikel 17 van het Pensioenreglement 2015 heeft de (gewezen) deelnemer met ingang van 1 januari 2006 het recht om te kiezen voor een ouderdomspensioen of uitgesteld pensioen waarvan de termijn in hoogte fluctueren binnen de verhouding 100:75.
Het partnerpensioen wordt niet herrekend.

Met betrekking tot dit recht zijn de navolgende procedureregels van toepassing:
De (gewezen) deelnemer dient een verzoek om de uitkering van een ouderdoms- of uitgesteld ouderdomspensioen in hoogte te laten variëren, tenminste 3 maanden voorafgaand aan de ingangsdatum, schriftelijk bij het Fonds.
De partner heeft op de ingangsdatum van het partnerpensioen op grond van het bepaalde in artikel 18, lid 5) het recht om te kiezen voor een partnerpensioen waarvan de termijnen in hoogte fluctueren.
De variatie in hoogte van de uitkering heeft betrekking op een termijn van minimaal een jaar en kan slechts betrekking hebben op één hogere (of lagere) uitkeringstermijn en vervolgens een levenslange uitkering.

Nadat eventueel een ouderdoms- of uitgesteld ouderdomspensioen is vervroegd kan vervolgens dit pensioen worden uitgeruild en daarna worden gevariabiliseerd.

Grondslagen

De navolgende door het bestuur vastgestelde en algemeen aanvaarde actuariële grondslagen worden toegepast:

- AG prognosetafel 2016 gecorrigeerd met ervaringssterfte vastgesteld op basis van het Aon Hewitt postcodemodel, startjaar 2018;
- Leeftijdsverschil partners: de mannelijke partner is 3 jaar ouder dan de vrouwelijke partner;
- Rekenrente: 12 maandsmiddeling van de officiële RTS over de periode oktober 2016 tot en met september 2017;
- Kostenopslagen: geen

Factoren zijn van toepassing tot en met 31 december 2018.

Bij de vaststelling van de hoogte van het pensioen worden de volgende tabellen gehanteerd:

Factoren hoog/laag ouderdomspensioen

Uitgangspunt is dat eerst een aantal jaren een hoog pensioen wordt verkregen en daarna een levenslang pensioen. De factoren in de tabel moeten worden vermenigvuldigd met het levenslange ouderdomspensioen om de hoogte van het tijdelijke hoge pensioen te bepalen. Het levenslange lage pensioen is gelijk aan 75% van het tijdelijke hoge pensioen.

Duur van hoge uitkering	Factor
1	1.31
2	1.29
3	1.27
4	1.26
5	1.24
6	1.23
7	1.21
8	1.20
9	1.19
10	1.18
11	1.17
12	1.16
13	1.15
14	1.14
15	1.13
16	1.12
17	1.12

Factoren laag/hog ouderdomspensioen

Uitgangspunt is dat eerst een aantal jaren een laag pensioen wordt verkregen en daarna een levenslang hoog pensioen. De factoren in de tabel moeten worden vermenigvuldigd met het levenslang ouderdomspensioen om de hoogte van het levenslange hoge pensioen te bepalen. Het tijdelijke lage pensioen is gelijk aan 75% van het levenslange hoge pensioen.

Duur van lage uitkering	Factor
1	1.01
2	1.02
3	1.04
4	1.05
5	1.06
6	1.07
7	1.08
8	1.09
9	1.10
10	1.11
11	1.12
12	1.13
13	1.14
14	1.15
15	1.16
16	1.16
17	1.17

Factoren hoog/laag nabestaandenpensioen

Uitgangspunt is dat eerst een aantal jaren een hoog nabestaandenpensioen wordt verkregen en daarna een levenslang laag pensioen. De factoren in de tabel moeten worden vermenigvuldigd met het levenslange nabestaandenpensioen om de hoogte van het tijdelijke hoge pensioen te bepalen. Het levenslange lage pensioen is gelijk aan 75% van het tijdelijke hoge pensioen.

Duur van hoge uitkering	Factor	Duur van hoge uitkering	Factor
1	1.31	26	1.09
2	1.29	27	1.09
3	1.27	28	1.08
4	1.25	29	1.08
5	1.24	30	1.08
6	1.22	31	1.08
7	1.21	32	1.07
8	1.20	33	1.07
9	1.19	34	1.07
10	1.18	35	1.07
11	1.17	36	1.06
12	1.16	37	1.06
13	1.15	38	1.06
14	1.15	39	1.06
15	1.14	40	1.06
16	1.14	41	1.05
17	1.13	42	1.05
18	1.12	43	1.05
19	1.12	44	1.05
20	1.11	45	1.05
21	1.11	46	1.05
22	1.11	47	1.04
23	1.10	48	1.04
24	1.10	49	1.04
25	1.09	50	1.04

Bijlage X Keuzerecht partnerpensioen en wezenpensioen (Pensioenleeftijd 68)

Op grond van het bepaalde in artikel 9, lid 7), artikel 11, lid 6) en artikel 18 van het Pensioenreglement 2015 heeft de gewezen deelnemer het recht om het op de ontslagdatum

- c. toegekende partner- en wezenpensioen die ingaan bij zijn overlijden als gepensioneerde, om te zetten in een lagere aanspraak op partner- en wezenpensioen dat zowel ingaat na zijn overlijden als gepensioneerde als na zijn overlijden als gewezen deelnemer,
- d. dan wel een deel van zijn ouderdompensioen om te zetten in een aanspraak op partnerpensioen en wezenpensioen die ingaan na zijn overlijden als gewezen deelnemer.

Met betrekking tot dit recht zal het Fonds de (gewezen) deelnemer een schriftelijke opgave verstrekken van de aanspraken op pensioenen na toepassing van deze keuzemogelijkheden. De (gewezen) deelnemer dient binnen drie weken na het versturen van deze schriftelijke opgave een schriftelijk verzoek tot omzetting in bij het Fonds.

Grondslagen

De navolgende door het bestuur vastgestelde en algemeen aanvaarde actuariële grondslagen worden toegepast:

- AG prognosetafel 2016 gecorrigeerd met ervaringssterfte vastgesteld op basis van het Aon Hewitt postcodemodel, startjaar 2018;
- Leeftijdsverschil partners: de mannelijke partner is 3 jaar ouder dan de vrouwelijke partner;
- Rekenrente: 12 maandsmiddeling van de officiële RTS over de periode oktober 2016 tot en met september 2018;
- Kostenopslagen: geen

Factoren zijn van toepassing tot en met 31 december 2018.

Omzettingsfactoren behorende bij artikel 18 lid 1 sub a. ten behoeve van de omzetting van uitgesteld partnerpensioen in een direct ingaand partnerpensioen vanaf de ontslagdatum

Leeftijd	Factor		
		55	75.2%
17	68.1%	56	76.2%
18	68.0%	57	77.2%
19	67.9%	58	78.4%
20	67.9%	59	79.6%
21	67.9%	60	81.0%
22	67.9%	61	82.6%
23	67.9%	62	84.3%
24	67.9%	63	86.2%
25	67.9%	64	88.4%
26	67.9%	65	90.8%
27	68.0%	66	93.5%
28	68.0%	67	96.6%
29	68.0%	68	100,0%
30	68.0%		
31	68.0%		
32	68.0%		
33	68.1%		
34	68.1%		
35	68.2%		
36	68.2%		
37	68.3%		
38	68.4%		
39	68.5%		
40	68.7%		
41	68.8%		
42	69.0%		
43	69.2%		
44	69.5%		
45	69.7%		
46	70.1%		
47	70.4%		
48	70.8%		
49	71.3%		
50	71.8%		
51	72.3%		
52	72.9%		
53	73.6%		
54	74.4%		

Omzettingsfactoren behorende bij artikel 18 lid 1 sub b. ten behoeve van de omzetting van ouderdomspensioen in een direct ingaand partnerpensioen vanaf de ontslagdatum

Zoals al vermeld in bijlage VIII zal tegen inlevering van € 100, = ouderdomspensioen € 342,00 aan partnerpensioen (met risicodekking vanaf leeftijd 68) worden verkregen.

Aanvullend gelden factoren die van toepassing zijn bij jongere leeftijden en die gelden voor de voortzetting van de dekking van het partnerpensioen vanaf de ontslagdatum. Bepalend daarvoor is de leeftijd op de ontslagdatum.

De factoren zijn:

Leeftijd	Factor
t/m 50	90.4%
51	89.9%
52	89.6%
53	89.3%
54	89.1%
55	89.0%
56	89.0%
57	89.1%
58	89.3%
59	89.7%
60	90.2%
61	90.8%
62	91.6%
63	92.5%
64	93.6%
65	94.9%
66	96.4%
67	98.1%
68	100,0%

Bovenstaande houdt in dat tegen inlevering van € 100, = ouderdomspensioen een bedrag van € 345,90 partnerpensioen wordt verkregen voor een 68-jarige en € 309,08 (90,4% van €342,00) voor een deelnemer die jonger is dan 51 jaar.

Nadat de uitruil heeft plaatsgevonden, heeft het partnerpensioen een dadelijke risicodekking. Het maakt dan niet uit of een deelnemer als gewezen deelnemer of als pensioengerechtigde komt te overlijden.

Bijlage XI Afkoopfactoren voor een klein pensioen (Pensioenleeftijd 68)

Op grond van het bepaalde in artikel 25, lid 5) van het Pensioenreglement 2015 gelden de navolgende factoren die afhankelijk zijn van de leeftijd van de deelnemer en de vermelde gehanteerde grondslagen.

Grondslagen

De navolgende door het bestuur vastgestelde en algemeen aanvaarde actuariële grondslagen worden toegepast:

- De uitruilfactoren zijn overeenkomstig wettelijke voorschriften gebaseerd op collectieve actuariële gelijkwaardigheid;
- AG prognosetafel 2016 gecorrigeerd met ervaringssterfte vastgesteld op basis van het Aon Hewitt postcodemodel, startjaar 2018;
- De rentetermijnstructuur zoals deze door de toezichthouder is gepubliceerd op 30 september 2017.
- De man-vrouw verhouding vastgesteld op 71% / 29%.

De factoren zijn van toepassing tot en met 31 december 2018.

In de daaropvolgende jaren zal de afkoopfactor jaarlijks worden aangepast op 1 januari van het nieuwe jaar op basis van de gepubliceerde rentetermijnstructuur zoals door de toezichthouder wordt gepubliceerd op 30 september van het daaraan voorafgaande jaar.

Leeftijd	Afkoopbedrag per € 100,= ouderdomspensioen
20	642.38
21	657.61
22	673.16
23	689.03
24	705.22
25	721.74
26	738.58
27	755.76
28	773.25
29	791.09
30	809.26
31	827.75
32	846.58
33	865.74
34	885.23
35	905.04
36	925.17
37	945.61
38	966.34
39	987.36
40	1,008.67
41	1,030.25
42	1,052.09
43	1,074.16
44	1,096.44
45	1,118.92
46	1,141.56
47	1,164.34
48	1,187.25
49	1,210.33
50	1,233.74
51	1,257.49
52	1,281.67
53	1,306.31
54	1,331.46
55	1,357.19
56	1,383.61
57	1,410.67
58	1,438.43
59	1,467.02
60	1,496.31
61	1,526.35
62	1,556.94
63	1,587.91
64	1,619.23
65	1,650.77
66	1,682.39
67	1,714.03
68	1,745.55

Bijlage XII Omzetting ouderdomspensioen in AOW-compensatie

1. Omzetting van € 100,= ouderdomspensioen geeft recht op een tijdelijk ouderdomspensioen (AOW-compensatie) ingaand op de pensioeningangsdatum tot de 1^e dag van de maand waarin de deelnemer 68 jaar wordt ter grootte van:

Bij omzetting op een pensioeningangsdatum van de 1^e dag van de maand van de:

60 ^e verjaardag	€ 198.4
61 ^e verjaardag	€ 229.7
62 ^e verjaardag	€ 271.7
63 ^e verjaardag	€ 330.6
64 ^e verjaardag	€ 419.2
65 ^e verjaardag	€ 567.1
66 ^e verjaardag	€ 863.1
67 ^e verjaardag	€ 1,750.9

Deze factoren gelden tot en met 31 december 2018.

Indien de AOW ingangsdatum niet valt in de maand waarin de deelnemer 68 jaar wordt, zal de AOW compensatie doorlopen tot de eerste dag van de maand volgend op de maand waarin de AOW-gerechtigde leeftijd wordt bereikt. In dergelijke gevallen gelden afwijkende bedragen. Deze zijn op aanvraag beschikbaar.

2. Het te verevenen deel van het ouderdomspensioen op grond van het bepaalde in artikel 12 van het pensioenreglement wordt op overeenkomstige wijze aangepast.
3. Het aldus ontstane tijdelijke ouderdomspensioen kan niet verder worden uitgeruild of gevariabiliseerd als bedoeld in de artikelen 16 en 17.
4. De maximale hoogte van de AOW-compensatie is gelijk aan twee maal de op de pensioendatum geldende uitkering voor gehuwde personen zonder toeslag als omschreven in de Algemene Ouderdoms Wet vermeerderd met de vakantietoeslag.